

Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği
(2002/49/EC)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Genel İlkeler

Amaç

Madde 1 — Bu Yönetmelik; kişilerin beden ve ruh sağlığını, huzur ve sükununu gürültü ile bozmayacak bir çevrenin geliştirilmesi için, çevresel gürültüye maruz kalmanın etkileriyle mücadele etmeye yönelik esas ve kriterleri belirlemek ve bu kriterlerin gürültü kaynakları bazında uygulanması için;

a) Değerlendirme yöntemleri kullanılarak hazırlanan gürültü haritaları ve akustik raporlar ile çevresel gürültüye maruz kalma düzeylerinin belirlenmesi,

b) Çevresel gürültü ve etkileri hakkında kamuoyunun bilgilendirilmesi,

c) Gürültü haritaları ve akustik rapor sonuçları esas alınarak; özellikle çevresel gürültüye maruz kalma düzeylerinin insan sağlığı üzerinde zararlı etkilere yol açmasının mümkün olduğu ve çevresel gürültü kalitesini korumanın gerekli olduğu yerlerde, gürültüyü önleme ve azaltmaya yönelik eylem planlarının hazırlanması ve bu planların uygulanması,

d) Gürültü haritası ve akustik rapor hazırlanması zorunlu olmayan diğer gürültü kaynaklarından yayılan çevresel gürültüyü azaltmaya yönelik kontrol tedbirlerinin alınması, amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

Madde 2 — Bu Yönetmelik; inşa edilmiş ve edilecek alanlarda, parklarda veya yerleşim alanları içindeki diğer sakin olması gereken gürültüye duyarlı alanlarda (hastane, okul ve benzeri) ve diğer gürültülü yoğun bina ve alanlarda insanların maruz kaldıkları çevresel gürültüler ile titreşimin yapılarada oluşturduğu hasarlara ilişkin esas ve kriterleri kapsar.

Ulaşım araçlarının, sanayi tesislerinde, açık alanlarda ve ev işlerinde kullanılan alet, ekipman ve makinelerin ses gücü düzeyi, buna ilişkin diğer belirlemeler ve değerlendirmeler ile 10/6/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu kapsamındaki işyerlerinde çalışan işçilerin maruz kaldığı gürültü ve titreşim düzeyleri için getirilen esasları kapsamaz.

Türk Silahlı Kuvvetlerine ait taşınır ve taşınmaz mallar için, savunma ve güvenlik gerekçeleri ile milletlerarası yükümlülüklerin yerine getirilmesinin söz konusu olduğu durumlarda bu Yönetmelik hükümleri uygulanmaz.

Dayanak

Madde 3 — Bu Yönetmelik; 1/5/2003 tarihli ve 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun'un 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 14 üncü maddesine dayanılarak,

25/6/2002 tarihli 2002/49/EC Çevresel Gürültünün Yönetimi ve Değerlendirilmesi Direktifine paralel olarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 — Bu Yönetmelikte geçen;

Bakanlık: Çevre ve Orman Bakanlığını,

Açık arazideki sakin alan: Yerleşim alanlarının dışında, ulaşım, endüstri veya rekreasyon faaliyetlerinden kaynaklanan her türlü gürültü rahatsızlığına maruz kalmayacak şekilde ayrılmış bir alanı,

Ağırlıklama: İnsan işitme sisteminin özelliğini dikkate alarak, ses basıncının frekanslara göre farklı şekilde değiştirilmesini,

Ağırlıklı ses azaltım indeksi (Rw): Ses azaltım performansının laboratuvar şartlarında tek değer cinsinden ölçülmesini,

Ana kara yolu: Yılda üç milyondan fazla aracın geçtiği bölgesel, ulusal veya ulus-lararası bir kara yolunu,

Ana hava limanı: Hafif uçaklarla tamamen eğitim amaçlı olarak yapılanlar hariç olmak üzere, yılda elli binden fazla hareketin (her bir kalkış veya iniş bir harekettir) gerçekleştiği sivil hava alanını,

Ana demir yolu: Yılda otuz binden fazla trenin geçtiği bir demir yolunu,

Arka plan gürültüsü: Bir çevrede incelenen gürültü kaynağının dışında, diğer kaynakların aynı anda oluşturdukları ortam (fon) gürültüsünü,

Akustik planlama: Gelecekte var olabilecek gürültülerin arazi kullanım planlaması, trafik ve trafik planlama için sistem mühendisliği ile ses yalıtımı önlemleri ve gürültü kaynaklarının kontrolü gibi planlanmış eylemler kullanılarak kontrol edilmesini,

Akustik rapor: Bu Yönetmelik Ek-VII Liste A ve B de yer alan işletmelerin gürültü kaynaklarına bağlı olarak çevresel gürültü düzeyleri ile ilgili değerlendirmelerin (ölçüm ve hesaplama) yapıldığı ve belirli standartlara göre yapılacak hesaplamalara dayalı olarak alınacak teknik önlemleri içeren ve Bakanlıkça Yeterlilik Belgesi verilmiş kurum, kuruluşlar tarafından hazırlanmış raporu,

Akustik gölge bölgesi: Ses dalgalarının bir çevrede yayılmaları sırasında engeller, rüzgar etkisi ve günlük sıcaklık değişimleri gibi dış etkilere kırılma ve kıvrılmalara uğramaları sonucu ortaya çıkan ve içerisinde ses düzeylerinin 10 dB kadar azalma gösterdiği alanları,

Çevresel gürültü: Ulaşım araçları, kara yolu trafiği, demir yolu trafiği, hava yolu trafiği, deniz yolu trafiği, açık alanda kullanılan teçhizat, şantiye alanları, sanayi tesisleri, atölye, imalathane, işyerleri ve benzeri ile rekreasyon ve eğlence yerlerinden çevreye (dışarıya) yayılan, istenmeyen veya zararlı açık hava seslerinin bütünü ile yapı içindeki mekanik sistemler ve diğer kaynaklardan doğan ve diğer bir mekan içinde bulunan insanları olumsuz etkileyen yapı içi gürültüleri,

Çevresel titreşim: Maden ve taş ocakları, ulaşım araçları (ağır taşıtlar, lokomotifler ve diğerleri), sanayi ve inşaat makine ve benzeri işlemlerinden doğan ve yapılarda kullanım alanı dışında başka amaçlarla kullanılan hacimlerdeki faaliyetler sırasında oluşan genellikle katı, sıvı ve gaz ortamlarda yayılan ve insan vücudunca hissedilen mekanik salınım hareketlerini,

Çınlama süresi: Bir hacmin akustik özelliğini frekansa bağlı olarak belirleyen bir parametredir. Hacim içinde faaliyette olan bir ses kaynağının susmasından itibaren ses basınç düzeyinin 60 dB azalması için geçen süreyi (birimi saniyedir),

Çok duyarlı kullanımlar: Konutlar, eğitim, kültür alan ve yapıları, sağlık tesisleri, otel ve dinlenme tesisleri, parklar ve mezarlıklar gibi kullanımları,

Darbe gürültüsü: İki kütleli birbirine çarpması ve/veya sürtünmesi ile ortaya çıkan ve havaya iletilen gürültüyü,

dB: Birbirinden merteye farklılıkları gösteren, nicelikleri anlamlı olarak ifade etmede kullanılan logaritmik bir ölçüğü,

dB(A): İnsan işitme sisteminin en çok duyarlı olduğu orta ve yüksek frekanslara daha fazla ağırlık veren bir ses düzeyi ölçütünü (A ağırlıklı ses düzeyi olarak tabir edilen dB(A), gürültünün etkilenim değerlendirilmesi ve kontrolünde yaygın olarak kullanılır),

Değerlendirme: Bir gürültü göstergesi veya ilgili tehlikeli etkilerin değerini hesaplamak, tayin etmek, ön görmek, tahmin etmek veya ölçmek için kullanılan her türlü yöntemi,

Doz-etki ilişkisi: Zararlı etkiler ile gürültü dozu arasındaki ilişkiyi,

Duyarlı olmayan kullanımlar: Otoparklar, garajlar, eğlence yerleri, sanayi işlemleri ve yapı dışı donatımları, sanayi tesisleri gibi kendisi gürültü kaynağı olabilen alan ve kullanımları,

Eşdeğer gürültü düzeyi (L_{eq}): Belli bir süre içinde düzeyleri değişim gösteren gürültünün enerji açısından eşdeğeri olan sabit düzeyi (Genellikle A ağırlıklanmış ses düzeyi olarak ölçülür.)

Eylem planı: Gerektiğinde gürültü düzeyinin düşürülmesi de dahil olmak üzere, gürültü ile ilgili sorunlar ve etkileriyle baş etmek için tasarılan teknik önlemler, planlar, etkinlikler ve yaptırımların bir bütünü,

Fiziksel çevre faktörleri: Sesin kaynaktan kullanıcıya, yapı veya etkilenen kişilere iletilmesi sırasında geçtiği fiziksel çevrede bulunan ve ses yayılımını etkileyen gürültüyü artırıcı veya azaltıcı her türlü faktörü,

Gürültü göstergesi: Çevresel gürültünün tanımlanmasında kullanılan fiziksel bir ölçüğü,

Gürültüden Etkilenme: Gürültünün, insan sağlığı ve konforu üzerinde; fiziksel, fizyolojik, psikolojik ve performans etkileri olmak üzere dört farklı olumsuz etkiyi,

Gürültü haritalama: Yürürlükte bulunan her türlü sınır değerini aşılıp aşılmadığını göstermek amacıyla, belirli bir alanda etkilenen kişi ve konut sayısı da dahil olmak üzere, mevcut veya gelecekte ortaya çıkabilecek bir gürültü durumu hakkındaki verilerin; gürültü göstergesi kullanılarak söz konusu alanın fiziksel haritası üzerinde standartlara uygun olarak belirtilmesini,

Gürültüye duyarlı alanlar ve mekanlar: Kamu ve özel mülkiyetli arazilerde kurulmuş ve içinde yer alan faaliyetler (eylemler, aktiviteler, fonksiyonlar) gereği, gürültüden etkilenmenin yüksek düzeylerde olduğu, bu nedenle dış ve iç gürültülerden yeterince korunması gereken ve istenen seslerin en iyi biçimde duyulabilmesi için gerekli iç akustik koşulların sağlanması gereken bina ve mekanları (Örneğin; konut, hastane, yataklı tedavi kurumları, okul, motel, pansiyon, dinlenme tesisleri, kültür merkezleri içinde konser salonları, tatil ve dinlenme parkları, mezarlıklar ve diğerleri olup, bu alanlar; kendi içinde çok ve orta derecede duyarlı olarak ayrılabilirler.),

Gürültü kontrol izin belgesi: Bu Yönetmeliğin Ek-VII Liste A ve B sinde yer alan işletmelerin bu Yönetmelikte yer alan esaslara uygun olarak çalıştığını gösteren bir belgeyi,

Gürültü kontrolü: Herhangi bir ses kaynağından yayılan gürültü niteliğine sahip sesleri, kabul edilebilir düzeye indirmek, akustik özelliğini değiştirmek, etki süresini azaltmak, hoş giden veya daha az rahatsız eden bir başka ses ile maskelemek gibi yöntemlerle zararlı etkilerini tamamen veya kısmen yok etmek için yapılan işlemleri (Gürültü kontrolü; gürültü kaynağında, gürültünün yayıldığı çevrede ve gürültüden etkilenen kişilerde olmak üzere üç elemanda yapılabilir. Getirilecek önlemlerin, istenilen sınır değerleri sağlaması, diğer standartlar açısından da kabul edilebilir ve uygulanabilir olması ve ekonomik olması gerekir.),

Kaynakta önlemler: Gürültü üreten ses kaynağının yapısı, işletme tekniği, oturduğu zemin, tespit biçimi ve buna benzer doğrudan kaynak ile ilgili olarak alınabilecek önlemleri,

Alıcıda önlemler: Gürültünün azaltılmadığı ortamlarda özellikle yüksek düzeyli gürültüden korunmak için kişilerin işitme organlarının korunmasına yönelik alınabilecek tedbirleri,

Çevresel önlemler: Yapıların dışında veya içinde yer alan gürültü kaynaklarından doğan seslerin, yapı içindeki kişilere ulaşınca kadar yayıldığı ortamda yapılabilecek her türlü gürültü kontrolü çalışmasını,

İç ortam gürültüsü: Yapı içindeki mekanik sistemler ve diğer gürültü kaynaklarından doğan

ve mekan içinde bulunan insanları olumsuz etkileyen istenmeyen ve zararlı seslerin bütünü,

Kamuoyu: Bir veya daha fazla gerçek veya tüzel kişi ile bunların ulusal mevzuat veya uygulamaya uygun olarak oluşturduğu dernek, örgüt veya grupları,

L_{gag} (Gündüz, akşam, gece gürültü göstergesi): A ağırlıklı uzun dönem ses düzeyi ortalaması olup, günlük rahatsızlık düzeyini,

$L_{gündüz}$ (Gündüz gürültü göstergesi): A ağırlıklı uzun dönem ses düzeyi ortalaması olup, yılın gündüz sürelerinin tamamına göre belirlenir ve gündüz süresince rahatsızlık düzeyini,

$L_{akşam}$ (Akşam gürültü göstergesi): A ağırlıklı uzun dönem ses düzeyi ortalaması olup, yılın akşam sürelerinin tamamına göre belirlenir ve akşam süresince rahatsızlık düzeyini,

L_{gece} (Gece gürültü göstergesi): A ağırlıklı uzun dönem ses düzeyi ortalaması olup, yılın gece sürelerinin tamamına göre belirlenir ve gece süresince uyku kaçıracı rahatsızlık düzeyini,

$L_{A\ max}$: Ölçüm süresi içerisinde A ağırlıklı ses düzeyinin en büyük değerini (dBA olarak ölçülür.),

Oktav bant: Gürültü enerjisinin frekansa göre değişimini ortaya çıkarmakta yararlanılan ve alt ve üst frekans sınırlarının birbirinin iki katı olan frekans bandı ve bant genişliğinin merkez frekansının % 70' ine eşit olduğu bandı,

Orta derecede duyarlı kullanımlar: İdari ve ticaret binaları, çocuk bahçeleri, oyun alanları ve spor tesisleri gibi kullanımları,

Rahatsızlık: Alan araştırmaları vasıtasıyla belirlenen toplumsal gürültü veya titreşim rahatsızlığının derecesini,

Rekreasyon alanı: Kişinin fiziksel ve psikolojik olarak kendisini tekrar kazanabilmesini sağlayan dinlenme, eğlenme, gezi, serbest zamanları değerlendirme gibi çeşitli aktiviteleri kapsayan geniş eylem alanlarını,

Ses gücü düzeyi (L_w): Bir ses kaynağının yaydığı ses gücünün uluslararası standartlarda tanımlanan referans (10^{-12} Watt) ses gücüne oranının 10 tabanına göre logaritmasının 10 ile çarpımı ile elde edilen değeri (dB cinsinden elde edilir),

Ses basıncı düzeyi (L_p): Ortamda belli bir noktada ölçülen ses basıncının referans (20×10^{-6} Pa veya $20 \mu Pa$) ses basıncına oranının 10 tabanına göre logaritmasının 20 ile çarpılmasıyla bulunan değeri (dBA cinsinden ifade edilir),

Sınır değer: Aşılması halinde yetkililerce dikkate alınan veya azaltıcı önlemlerin uygulamaya sokulmasına yol açan L_{gag} ve L_{gece} , ve uygun olan hallerde $L_{gündüz}$ ve $L_{akşam}$ ve L_{eq} değerlerini (Farklı gürültü türleri (kara yolu, demir yolu, hava yolu trafiği gürültüleri, endüstriyel gürültüler ve benzeri), farklı fiziksel, sosyal, kültürel ve ekonomik çevreler ile nüfusların farklı gürültü duyarlılıkları için, bu Yönetmelikte verilen sınır değerlerin aşılması kaydıyla, yeni durumlar (gürültü kaynağı veya muhitin kullanım amacı açısından bir değişiklik olması halinde), tasarım veya planlama amacıyla farklı sınır değerler kullanılabilir.),

Stratejik gürültü haritası: Belirli bir alan dahilinde farklı kaynaklardan yayılan gürültü etkilerini bir bütün olarak değerlendirmek veya bu tür bir alanın tüm kaynaklar ve fiziksel çevre faktörleri hesaba katılarak değerlendirilmesi için hazırlanan/tasarımlanan bir haritayı,

Tepe değer: Verilen bir zaman aralığındaki en yüksek titreşim değerini,

Titreşimin (yer değiştirme, hız, ivme cinsinden) rms Değeri: Belirli bir zaman aralığında ölçülen titreşim değerlerinin karelerinin ortalamasının kare kökünü,

Titreşimden etkilenme sınırı: Titreşimin; insan sağlığı, performansı ve konforu üzerinde oluşturduğu hareket hastalığı gibi fizyolojik ve psikolojik etkilerle yapılar, köprülerde ve diğerlerinde oluşturduğu hasarların başlama sınırlarındaki, titreşim ivmesi, hızı, genliği, frekansları ve etkilenme süresi gibi parametrelerle ortaya konulmuş kriterleri,

Yerleşim alanı: Nüfusu yüz bin ve daha fazla olan, şehirleşmiş alan olarak kabul edilen, yüksek nüfus yoğunluğuna sahip toprak parçasını,

Yerleşim alanı içindeki sakin alan: Bakanlıkça belirlenen belirli bir değerden daha büyük bir gürültü gösterge değerine maruz kalmayacak şekilde planlanmış/planlanması gerekli, her türlü gürültü kaynağından korunmuş eğitim, sağlık, dinlenme tesisleri, konutlar, doğal parklar gibi gürültüye duyarlı bir arazi kullanım alanını,

Zararlı etkiler: İnsan sağlığı üzerindeki olumsuz etkileri, ifade eder.

Genel ilkeler

Madde 5 — Çevresel gürültünün kontrolüne ilişkin genel ilkeler aşağıda belirtilmiştir:

a) Hiç kimse susturucu veya ses giderici diğer parçaları olmadan bir motorlu kara taşıtını çalıştıramaz veya çalışmasına sebep olamaz, bakım onarım veya diğer değiştirme amacı dışında bir motorlu araç veya motosiklet üzerindeki susturucu veya ses giderici parça çıkarılmaz, çalışamaz hale getirilmez.

b) Bir motorlu araç üzerinde veya içinde; korna veya ses çıkaran başka bir cihazın zorunlu haller dışında gürültü rahatsızlığına neden olacak şekilde çalınması yasaktır.

c) Radyo, televizyon, müzik seti ve her türlü müzik aletlerini, kamuya açık alanlar ile kamunun geçit hakkı olan kara ve denizde toplu taşıma araçlarında rahatsızlık verecek şekilde çalmak yasaktır.

d) Bu Yönetmeliğin 31 inci maddesine ekli Tablo-12'de yer alan gürültüye duyarlı yapıların bulunduğu alanlarda; yüksek sesle konuşmak, bağırarak, ses yükselticisi gibi (anons)

sistemleri) araçlar kullanılarak ve darbeli düzenli veya düzensiz sesler çıkararak propaganda, reklam, duyuru, tanıtım ve satış yapmak yasaktır.

e) Oturma alanları ve yakın çevresi ile gürültüye duyarlı alanlarda deniz motoru, motosiklet veya herhangi bir motorlu araçta deneme çalışmaları yapmak yasaktır.

f) Model deniz motorları, model uçaklar gibi model araçları; oturma alanları ve yakın çevresi ile gürültüye duyarlı ve kamuya açık alanlarda 20.00-06.00 saatleri arasında çalıştırmak ve çalıştırılmasına izin vermek yasaktır.

g) Bina içi ve dışı dahil olmak üzere konut alanlarında ve diğer gürültüye duyarlı alanlarda mekanik veya motorlu dikiş makinesi, matkap, testere, öğütücü, çim biçme makinesi, koşu bandı veya benzeri araçların 19.00-07.00 saatleri arasında çalıştırılması veya çalıştırılmasına izin verilmesi yasaktır.

h) Patlayıcı, maytap ve benzeri şeyleri kullanmak, ateşlemek gibi benzeri faaliyetlerin kamuya açık alanlarda, yollarda ve oturma alanlarında yapılması yasaktır.

ı) Yangın, hava saldırısı, soygun gibi olağanüstü durumlar ve mecburi denemeler dışında, herhangi bir yangın alarmı, soygun alarmı veya sivil savunma alarmı, siren, düdük veya benzeri olağanüstü durum sinyal aletlerinin kasten çalıştırılmaları veya çalıştırılmasına izin verilmesi yasaktır. Olağanüstü durum sinyallerinin denemesi saat 10.00'dan önce 20.00'den sonra olmamak şartıyla her zaman günün aynı saatinde uygulanır. Bu deneme günde bir defadan fazla yapılamaz. Bu alarm denemesi lojmanı olan tesislerde aynı zamanda yapılabilir, ancak otuz saniyelik süreyi geçemez. Acil durum tatbikatlarının günün herhangi bir zamanında yapılması durumunda, yetkili makamlara bildirimde bulunularak ilgili alarm/sinyalleri çalıştırılır. Bina dışında kullanılan soygun veya yangın alarmı ile motorlu araç soygun alarmları bir dakika için otomatik olarak ayarlanmadığı takdirde bunlara izin verilmez.

j) Yerleşim alanı içerisinde, bu Yönetmeliğin 31 inci maddesine ekli Tablo-12 de verilen gürültüye duyarlı faaliyet alanlarının yakınında, bitişiğinde alt ve üstündeki alanlarda açık hava aktivitelerinin (konser, gösteri, miting, tören festival, düğün ve benzeri) gerçekleştirilmesi yasaktır.

k) 26/9/1995 tarihli ve 22416 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gayri Sıhhi Müesseseler Yönetmeliğinde yer almayan ve gürültü rahatsızlığına neden olan poligonlar ve benzeri yerlerin, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren konut alanında kurulması yasaktır.

İKİNCİ BÖLÜM

Görev, Yetki ve Sorumluluklar

Bakanlığın görev, yetki ve sorumlulukları

Madde 6 — Bakanlık;

a) Kişilerin beden ve ruh sağlığını, huzur ve sükununu gürültü ile bozmayacak bir çevrenin geliştirilmesi amacıyla, çevresel gürültüyü azaltacak program ve politikaları saptamak, bu Yönetmeliğin uygulanmasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamak ve idari tedbirleri almakla,

b) Bu Yönetmelikte belirtilen ölçümleri yapacak, rapor, harita ve eylem planlarını hazırlayacak kurum ve kuruluşların yetkilendirme esaslarını belirlemek, bu amaçla yapılacak başvuruları değerlendirmek ve uygun bulunması durumunda Yeterlik Belgesi vermek, Yeterlik Belgesi verilen kurum ve kuruluşları denetlemek, bu Yönetmeliğe ve yetkilendirme esaslarına aykırılık halinde gerekli yaptırımın uygulanmasını sağlamak ve gerekirse yetkiyi iptal etmekle,

c) Bu Yönetmeliğin Ek-VII liste A sında yer alan işletmelere Gürültü Kontrol İzin Belgesi vermek, Gürültü Kontrol İzin Belgesini yenilemek, bu çerçevede işletmeleri denetlemek, bu Yönetmelikte belirtilen esaslara aykırılık halinde gerekli yaptırımın uygulanmasını sağlamak ve gerekirse, Gürültü Kontrol İzin Belgesini iptal etmekle,

d) Stratejik Gürültü Haritaları ve Eylem Planlarının; Bakanlık, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı, Hazine Müsteşarlığı, valilik, büyükşehir belediyesi ve/veya il/ilçe/ilk kademe belediyesi, il özel idaresi, araştırma kurumları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve sivil toplum örgütleri temsilcilerinden oluşan komisyonca değerlendirilerek onaylanmasını sağlamakla,

e) Stratejik Gürültü Haritalarının hazırlanmasına yönelik her türlü bilgi sağlamayı kolaylaştırmak için bir veri tabanını kurmak veya kurdurmakla,

f) Bu Yönetmeliğin Ek-VI da yer alan her türlü bilgi ve belgeyi toplamakla,

g) Gürültü haritalarını ve eylem planlarını toplamakla,

h) Araştırma kurumları ve üniversitelerin desteğiyle ileriye yönelik olarak çevresel gürültü sınır değerlerinin etkilenme analizleri (Doz-Etki ilişkisi) yardımıyla saptanmasını sağlamakla,

ı) Stratejik gürültü haritası hazırlanması zorunlu olmayan gürültü kaynakları için hazırlanan performans raporlarını değerlendirmekle,

j) Bu Yönetmelik kapsamında gereklilik arz eden açıklayıcı kullanım kılavuzları, el kitapları ve benzeri dokümanları hazırlamak veya hazırlatmakla,

k) Akustik Rapora esas bilgi, belge ve dokümanların belirlenmesi ve yayımlanmasını sağlamakla,

l) Çevresel gürültüyü önleme ve azaltmaya yönelik bilinçlendirme programlarını hazırlamak veya hazırlatmakla,

yetkili ve sorumludur.

Mülki amirlerce alınacak tedbirler

Madde 7 — Mahallin en büyük mülki amiri;

a) İl sınırları içinde faaliyette bulunan ve bu Yönetmeliğin Ek-VII Liste A sında verilen işletmeleri tespit ederek, Bakanlığa bildirmekle,

b) Belediye ve mücavir alan sınırları dışında; bu Yönetmeliğin Ek-VII Liste B sinde yer alan işletmeler için Gürültü Kontrol İzin Belgesini vermek, Gürültü Kontrol İzin Belgesini yenilemek, bu çerçevede işletmeleri denetlemek, bu Yönetmelikte belirtilen esaslara aykırılık halinde gerekli yaptırımın uygulanmasını sağlamak ve gerekirse, Gürültü Kontrol İzin Belgesini iptal etmekle,

c) Belediye ve mücavir alan sınırları dışında; bu Yönetmeliğin 5 ve 53 üncü maddelerine ilişkin uygulamalarda, 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu kapsamındaki yerler için genel kolluğun, 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu hükümlerine göre çıkarılmış bulunan 3/11/1983 tarihli ve 83/7362 sayılı Jandarma Teşkilatı Görev ve Yetkileri Yönetmeliği'nin 62 nci maddesi kapsamındaki konular için jandarmanın desteğini sağlayarak denetimini yapmakla,

d) Belediye ve mücavir alan sınırları dışında; gürültü kontrolü amaçlı denetim programlarını hazırlamak ve denetimleri yapmak, denetim ve şikayetlerin değerlendirilmesi sırasında, bu Yönetmeliğin Üçüncü Bölümünde yer alan mevzuata ilişkin tespit edilen hususları sorumlu kurum veya kuruluşlara bildirmekle,

e) Belediye ve mücavir alan sınırları dışında; yapıların mimari projelerinde ve tesisat projelerinde bu Yönetmeliğin 28 inci maddesinin (c), (d) ve (e) bentleri ile 31 inci maddesine ilişkin uygun düzenlemelerin yapılmasını ve proje kontrolünde adı geçen maddelerdeki şartların aranmasıyla,

f) Belediye ve mücavir alan sınırları dışında; sahil güvenlik ekiplerinin de desteği alınarak denizlerimizde, koylarda ve sahillerde çevresel gürültü sınır değerinin sağlanıp sağlanmadığının tespit edilmesine ilişkin periyodik denetimlerin yapılması ve sahilden işitilecek biçimde yükseltilmiş müzik yayını ile tekne içinde bulunan kişilerin eğlenmesi sonucu oluşan gürültünün önlenmesinde sorumluların gerekli kontrol tedbirlerini almasını sağlanmasıyla,

g) Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesi (d), (h) ve (j) bentlerinde sıralanan alanlar dışındaki yerlerde;

1) Ses yükselticisi gibi (anons sistemleri) araçlar kullanılarak ve darbeli düzenli veya düzensiz sesler çıkararak propaganda, reklam, duyuru, tanıtım ve satış yapılması,

2) Patlayıcı, maytap ve benzeri şeyleri kullanma, ateşleme ve benzeri faaliyetler,

3) Konser, gösteri, miting, tören, festival, düğün ve benzeri açık hava aktivitelerinden, çevreye yayılan gürültü düzeyinin kontrol altına alınması için uygun alanların ve sürelerin belirlenmesiyle,

h) Belediye ve mücavir alan sınırları dışında gerekli görüldüğü takdirde hava alanları, demir yolları, kara yolları, turizm alanları, sanayi bölgeleri, eğlence merkezleri ve yerleşim alanlarında çevresel gürültünün sürekli veya periyodik olarak ölçülmesine ve iletişim sistemleri yardımı ile verilerin merkeze aktarılmasına yönelik sistemin kurulmasıyla, ilgili hususlarda gerekli tedbirleri alır.

Mahalli idarelerce alınacak tedbirler

Madde 8 — Mahalli idarelerce alınacak tedbirler aşağıda belirtilmiştir.

a) İl özel idareleri; Belediye ve mücavir alan sınırları dışında Gayri Sıhhi Müesseseler Yönetmeliği veya diğer mevzuat kapsamında verilecek açılma ve çalışma ruhsatlarında Gürültü Kontrol İzin Belgesini arar.

b) Belediyeler;

1) Stratejik gürültü haritalarını ve buna bağlı olarak eylem planlarının hazırlanmasıyla,

2) Stratejik gürültü haritası hazırlanması zorunlu olan kara yolu, demir yolu, hava-alanı ve yerleşim alanları listesinin Bakanlığa iletilmesiyle,

3) Stratejik gürültü haritaları ve buna bağlı olarak hazırlanan eylem planlarının kamuoyu görüşüne açılmasıyla,

4) Stratejik gürültü haritası hazırlanması zorunlu olmayan gürültü kaynakları için performans raporlarının hazırlanmasını ve Bakanlığa sunulmasıyla,

5) Bu Yönetmeliğin Ek-VII Liste B sinde yer alan işletmeler için Gürültü Kontrol İzin Belgesinin verilmesini, Gürültü Kontrol İzin Belgesinin yenilenmesini, bu çerçevede işletmelerin denetlenmesi ve bu Yönetmelikte belirtilen esaslara aykırılık halinde gerekli yaptırımın uygulanmasını sağlanmasını ve gerekirse, Gürültü Kontrol İzin Belgesinin iptal edilmesiyle,

6) Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesi (d), (h) ve (j) bentlerinde sıralanan alanlar dışındaki yerlerde; ses yükselticisi gibi (anons sistemleri) araçlar kullanılarak ve darbeli düzenli veya düzensiz sesler çıkararak propaganda, reklam, duyuru, tanıtım ve satış yapılması, maytap ve benzeri şeyleri kullanma, ateşleme ve benzeri faaliyetler ile konser, gösteri, miting, tören, festival, düğün ve benzeri açık hava aktivitelerinden çevreye yayılan gürültü düzeyinin kontrol altına alınması amacıyla uygun alanların ve sürelerin belirlenmesiyle,

7) Yapıların mimari projelerinde, tesisat projelerinde ve yapı ruhsatında bu Yönetmeliğin 28 inci maddesinin (c), (d) ve (e) bentleri ile 31 inci maddesine ilişkin uygun düzenlemelerin yapılmasını ve proje kontrolünde adı geçen maddelerdeki şartların aranmasıyla,

8) Gayri Sıhhi Müesseseler Yönetmeliği veya diğer mevzuat kapsamında verilecek açılma

ve çalışma ruhsatlarında Gürültü Kontrol İzin Belgesinin aranmasıyla,

9) Bu Yönetmeliğin 5 ve 53 üncü maddelerine ilişkin uygulamalarda, 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu kapsamındaki yerler için genel kolluğun, 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu hükümlerine göre çıkarılmış bulunan 3/11/1983 tarihli ve 83/7362 sayılı Jandarma Teşkilatı Görev ve Yetkileri Yönetmeliği'nin 62 nci maddesi kapsamındaki konular için jandarmanın desteğinin sağlanarak denetiminin yapılmasını ve denetim sonuçlarının mahallin en büyük mülki amirine iletilmesiyle,

10) Gürültü kontrolü amaçlı denetim programlarını hazırlamak ve denetimleri yapmak, denetim ve şikayetlerin değerlendirilmesi sırasında, bu Yönetmeliğin Üçüncü Bölümünde yer alan mevzuata ilişkin tespit edilen hususların sorumlu kurum veya kuruluşlara bildirilmesiyle,

11) Sahil güvenlik ekiplerinin de desteği alınarak denizlerimizde, koylarda ve sahillerde çevresel gürültü sınır değerinin sağlanıp sağlanmadığının tespit edilmesine ilişkin periyodik denetimlerin yapılmasını ve sahilten işitilecek biçimde yükseltilmiş müzik yayını ile tekne içinde bulunan kişilerin eğlenmesi sonucu oluşan gürültünün önlenmesi konusunda, sorumlularca gerekli kontrol tedbirlerinin alınmasıyla,

12) Gerekli görüldüğü takdirde hava alanları, demir yolları, kara yolları, turizm alanları, sanayi bölgeleri, eğlence merkezleri ve yerleşim alanlarında çevresel gürültünün sürekli veya periyodik olarak ölçülmesine ve iletişim sistemleri yardımı ile verilerin merkeze aktarılmasına yönelik sistemin kurulmasıyla,

ilgili hususlarda gerekli tedbirleri alır.

İlgili kamu kurum veya kuruluşlarının yükümlülükleri

Madde 9 — İlgili kamu kurum veya kuruluşların yükümlülükleri;

a) İşitme sağlığı ve kritik sağlık etkileri göz önüne alınarak gürültüden etkilenme düzeylerinin belirlenmesi ve izlenmesine ilişkin esas ve usuller 13/12/1983 tarihli ve 181 sayılı Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname gereği Sağlık Bakanlığınca,

b) Stratejik gürültü haritalarına istinaden hazırlanan ve onaylanan eylem planları esas alınarak mekansal planlamanın yapılması 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu gereği Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca,

c) Dini tesislerde ses yükseltici kullanımından çevreye yayılan gürültünün kontrolüne ilişkin esaslar dini tesislerin bağlı olduğu kurumlarca, düzenlenir.

Faaliyet sahiplerinin yükümlülükleri

Madde 10 — Bu Yönetmelikte yer alan gürültü kaynaklarının planlama ve işletilmesi aşamasında işleticiler;

a) Stratejik gürültü haritalarının hazırlanması ve buna bağlı olarak gürültü kaynağı çevresinde oluşan çevresel gürültüye maruz kalma düzeylerinin insan sağlığı üzerinde zararlı etkilere yol açmasının mümkün olduğu ve çevresel gürültü kalitesini korumanın gerekli olduğu yerlerde, gürültüyü önleme ve azaltmaya yönelik eylem planlarının hazırlanması ve uygulanması ile,

b) Stratejik gürültü haritaları ve buna bağlı olarak hazırlanan eylem planlarını kamuoyu görüşüne açmakla,

c) Stratejik gürültü haritası hazırlanması zorunlu olan kara yolu, demir yolu, havaalanı ve yerleşim alanları listesini Bakanlığa iletmekle,

d) Stratejik gürültü haritası hazırlanması zorunlu olmayan gürültü kaynakları için bu Yönetmelikte verilen sınır değerini sağlanıp sağlanmadığının tespiti ve sağlanmaması durumunda alınacak kontrol tedbirine ilişkin performans raporunu hazırlamakla ve Bakanlığa sunmakla,

e) Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliğine tabi faaliyetler için hazırlanacak, Çevresel Etki Değerlendirme Raporunun gürültü ile ilgili bölümünün bu Yönetmelikte yer alan esaslar çerçevesinde hazırlanmasını sağlamakla,

f) Bu Yönetmeliğin Ek-VII Liste A ve B sinde verilen işletmeler için getirilen çevresel gürültü kriterlerini sağlamakla,

g) Tesisi işleten tarafından bu Yönetmelikte belirtilen esas ve usullere uygun olarak çevre gürültüsünün ölçüm ve/veya hesaplama yoluyla değerlendirmek ve raporlamakla,

h) Bakanlar Kurulu kararı ile kurulmuş olan bölgelerde aynı faaliyetleri yürütmekte olan işletmelerce müştereken çevresel gürültü ölçümlerini yaptırmakla,

ı) Bakanlıkça Yeterlik Belgesi verilen kurum veya kuruluşlarca hazırlanan Akustik Raporun sunulmasıyla Gürültü Kontrol İzin Belgesini almakla,

j) Bu Yönetmelik kapsamında getirilen izne tabi olmayan diğer gürültü kaynakları için; sınır değerleri sağlayacak şekilde gerekli önlemleri almak ve kontrolünü sağlamakla, yükümlüdürler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kaynakların Ses Düzeyleri

Kara yolu araçlarında uyulması gereken şartlar

Madde 11 — Motorlu kara yolu araçlarının aşağıdaki esaslara uymaları zorunludur.

a) Motorlu kara yolu araçlarının kara yoluna uygunluğu ve teknik esasları 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 29 uncu maddesi uyarınca; araçların, yapım ve

kullanım bakımından kara yolu yapısına ve trafik güvenliğine uyması zorunludur. Bununla ilgili yönetmelik hazırlama ve diğer alt düzenleyici işlemleri belirleme Sanayi ve Ticaret Bakanlığının yetkisindedir.

b) Kamuya açık yerlerde çalıştırılan motorlu kara yolu taşıtlarının dış gürültü seviyesi ve egzoz sistemleri ile ilgili olarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan 30/11/2000 tarihli ve 24246 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Motorlu Araçların Dış Gürültü Emisyonları ve Egzoz Sistemleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (70/157/AT) kapsamında getirilen esaslar sağlanır.

c) Motorlu kara yolu araçlarının sesli uyarı cihazları (kornaları) ile ilgili olarak, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan, 1/5/1999 tarihli ve 23682 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Motorlu Araçların Sesli İkaz Cihazları ve Bunların Takılması ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (70/388/AT) kapsamında getirilen esasların sağlanması zorunludur. Geçiş üstünlüğüne haiz taşıtlara 18/7/1997 tarihli ve 23053 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kara Yolları Trafik Yönetmeliğinin 141 inci maddesi uygulanır.

d) Tekerlekli tarım veya orman traktörlerinin dış gürültü düzeyleri ile ilgili olarak, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve 13/6/2002 tarihli ve 24784 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tekerlekli Tarım veya Orman Traktörlerinin Bazı Parçaları ve Özellikleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (74/151/AT) kapsamında getirilen esaslar sağlanır.

e) İki veya üç tekerlekli motorlu kara yolu araçlarının dış gürültü düzeyleri ile ilgili olarak, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve 18/7/2003 tarihli ve 25172 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların Bazı Aksam ve Özellikleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (97/24/AT) eki Dokuzuncu Kısımda getirilen esaslar sağlanır.

Demir yolu ulaşım araçlarında uyulması gereken şartlar

Madde 12 — Banliyö ve şehirlerarası trenler ile ağır ve hafif metroların dış gürültü düzeyleri ile yolcu ve tren çalışanlarının kulak sağlığı ve konforu açısından iç gürültü ve vagon içi titreşim düzeylerine ilişkin düzenlemeler 9/4/1987 tarihli ve 3348 sayılı Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun hükümleri uyarınca Ulaştırma Bakanlığının yetkisindedir.

Hava yolu ulaşım araçlarında uyulması gereken şartlar

Madde 13 — Türk sicilindeki ve yabancı ülke sicilindeki hava yolu araçlarının iç ve dış trafiğe açık hava alanlarımıza iniş ve kalkış yapabilmeleri için hava alanı araçlarının dış gürültü düzeyleri ile yolcu ve hava aracı çalışanlarının kulak sağlığı ve konforu açısından iç gürültü ile araç içi titreşim düzeylerine ilişkin düzenlemeler 9/4/1987 tarihli ve 3348 sayılı Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun hükümleri uyarınca Ulaştırma Bakanlığının yetkisindedir.

Su yolu ulaşım araçlarında uyulması gereken şartlar

Madde 14 — Deniz, göl veya başka su yollarında kullanılan araçların dış gürültü düzeyleri ile yolcu ve su yolu aracı çalışanlarının kulak sağlığı ve konforu açısından iç gürültü ile araç içi titreşim düzeylerine ilişkin düzenlemeler 10/8/1993 tarihli ve 491 sayılı Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararname hükümleri uyarınca Denizcilik Müsteşarlığının yetkisindedir.

Açık alanda kullanılan ekipmanlarda uyulması gereken şartlar

Madde 15 — Açık alanda kullanılan ekipmanların gürültü düzeyi, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve 22/1/2003 tarihli ve 25001 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Açık Alanda Kullanılan Teçhizat Tarafından Oluşturulan Çevredeki Gürültü Emisyonu ile İlgili Yönetmelik (2000/14/AT) hükümlerine tabidir. Açık alanda kullanılan ancak söz konusu yönetmelikte yer almayan ekipmanlarla ilgili düzenlemeler 8/1/1985 tarihli ve 3143 sayılı Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun hükümleri uyarınca Sanayi ve Ticaret Bakanlığının yetkisindedir.

Ev aletlerinde uyulması gereken şartlar

Madde 16 — Ev ekipmanlarının gürültü düzeyi, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve 26/2/2003 tarihli ve 25032 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ev Aletlerinden Çevreye Yayılan Gürültüye İlişkin Tebliğ: 2003/2 (86/594/AET) hükümlerine tabidir. Ev işlerinde kullanılan, ancak söz konusu tebliğde yer almayan aletlerle ilgili (elektrikli veya elektriksiz) düzenlemeler 3143 sayılı Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun hükümleri uyarınca Sanayi ve Ticaret Bakanlığının yetkisindedir.

Sanayi tesislerinde kullanılan alet, ekipman ve makinelerde uyulması gereken şartlar

Madde 17 — Sanayi tesislerinde kullanılan alet, ekipman ve makinelerde Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve 5/6/2002 tarihli ve 24776 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Makine Emniyeti Yönetmeliği’nde (98/37/AT) verilen esaslar sağlanır. Sanayi tesislerinde kullanılan alet, ekipman ve makinelerin ses gücü düzeyleri ile ilgili düzenlemeler 3143 sayılı Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun hükümleri uyarınca Sanayi ve Ticaret Bakanlığının yetkisindedir. Sanayi tesislerinde çalışanların kulak sağlık ve konforu açısından maruz kaldıkları gürültü ve titreşim düzeyleri için; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanan ve 23/12/2003 tarihli ve 25325 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gürültü Yönetmeliği ile Titreşim Yönetmeliği’nde getirilen esaslar sağlanır.

Kaynak gürültüsü konusunda sorumlu kuruluşların haberdar edilmesi

Madde 18 — Bu Yönetmeliğin uygulanması sırasında 11, 12, 13, 14, 15, 16 ve 17 nci maddelere ilişkin bir hususun tespiti halinde, konu sorumlu kuruluşa bildirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çevresel Gürültü Esas ve Kriterleri
Çevresel gürültü göstergeleri ve bu göstergelerin uygulanması

Madde 19 — Çevresel gürültü göstergelerinin seçimine ve bu göstergelerin uygulanmasına ilişkin esaslar aşağıda belirtilmiştir:

- a) Stratejik gürültü haritaları ve stratejik gürültü haritalarını revize etme çalışmalarında kullanılacak olan L_{gag} ve L_{gece} gürültü göstergeleri Ek-I-1 ve Ek-I-2 de belirtildiği şekilde uygulanır.
- b) Ek-I-3 de listelenenler ve benzeri durumlar için yardımcı gürültü göstergeleri kullanılabilir.
- c) Akustik rapor hazırlama, akustik hususların planlanması ve gürültü bölgeleme ve diğer çalışmalar için L_{gag} ve L_{gece} dışında bu maddenin (b) bendinde belirtilen başka göstergeler kullanılabilir.

Değerlendirme yöntemleri

Madde 20 — Çevresel gürültü düzeylerinin değerlendirilmesine ilişkin yöntemler aşağıda belirtilmiştir:

- a) Ek-I de tanımlanan çevresel gürültü göstergeleri Ek-II de belirtilen değerlendirme yöntemleri aracılığı ile belirlenir.
- b) Mevcut gürültü düzeyinin toplum üzerindeki etkilenme derecesi ve gürültünün günlük yaşamda çeşitli eylemler üzerinde olabilecek zararlı etkileri ve çevresel gürültü sınır değerleri Ek-III de verilen doz-etki ilişkileri kullanılarak tespit edilir. Doz-etki ilişkisine ait etkilenme analizine dair kılavuz Sağlık Bakanlığı ile koordinasyon içinde Bakanlıkça hazırlanır.
- c) Çevresel gürültü sınır değerlerinin aşıldığı durumlarda gürültü kontrolü açısından alınacak tedbirlerin belirlenmesinde doz-etki ilişkilerinin göz önünde bulundurulması gerekir.

Kara yolu çevresel gürültü kriterleri

Madde 21 — Kara yolundan kaynaklanan çevresel gürültü düzeyi ve gürültünün önlenmesine ilişkin kriterler aşağıda belirtilmiştir:

- a) Stratejik gürültü haritası hazırlanması zorunlu olan kara yollarının geçtiği alana ve zaman dilimine bağlı olarak, bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinin (a) bendi çerçevesinde yapılan değerlendirme sonuçlarına göre kara yolu çevresel gürültü düzeyi $L_{gündüz}$ ve L_{gece} cinsinden Tablo-1 de verilen sınır değerleri aşamaz.

Tablo-1: Kara Yolu Çevresel Gürültü Sınır Değerleri

Alanlar	Yenilenmiş/Onarılmış yollar		Mevcut yollar	
	$L_{gündüz}$ (dBA)	L_{gece} (dBA)	$L_{gündüz}$ (dBA)	L_{gece} (dBA)
Kırsal alanlar	55	45	60	50
Gürültüye duyarlı alanlar (eğitim, kültür ve sağlık alanları), yazlık yerleşim alanları ve kamp yerleri	60	50	65	55
Yerleşim alanları	63	53	68	58
İş alanları ve yerleşim alanları	65	55	70	60
Endüstriyel alanlar	67	57	72	62

- b) Yılda üç milyonun altında taşıtın geçtiği kara yolunun bulunduğu alanın nüfus yoğunluğu ve kara yolundan kaynaklanan gürültü nedeniyle yaşanan şikayetin yoğunluğu dikkate alınarak kara yollarının maksimum çevresel gürültü düzeyinin $L_{gündüz}$ 68 dBA'yı aştığı yerlerde, işletmeciler kurum/kuruluş tarafından, karayolu civarında var olan evlerin mevcut yollardan etkilenmemesi için; kara yolu ve çevresinde trafik akışı, yol kaplaması ve benzeri veya yol kenarlarına TSEN 1793-1, TSEN 1793-2 ve TSEN 1793-3 standartlarına uygun gürültü perdeleme teknikleri dikkate alınarak etkin ve uygulanabilir tedbirler alınır. Alınan tedbirlerin etkinliğinin ölçüm ve performans testleri yaptırılır.

Raylı sistem çevresel gürültü kriterleri

Madde 22 — Raylı sistemlerden kaynaklanan çevresel gürültü düzeyi ve gürültünün önlenmesine ilişkin kriterler aşağıda belirtilmiştir:

- a) Stratejik gürültü haritası hazırlanması zorunlu olan demir yollarının geçtiği yerleşim yerlerinde ve doğal yaşamın koruma altında bulunduğu alanlardaki uzun mesafeli demir yolu hatlarında zaman dilimine bağlı olarak bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinin (a) bendi çerçevesinde yapılan değerlendirme sonuçlarına göre, çevresel gürültü düzeyleri $L_{gündüz}$ 65 dBA ve L_{gece} 55 dBA sınır değerlerini aşamaz.

- b) Metro istasyonlarında metronun geçtiği hatlarda; bekleme, iniş ve biniş platformlarında

ve istasyonlarda, havalandırma kanallarında zaman dilimine bağlı olarak oluşabilecek çevresel gürültü sınır değerleri Tablo-2 deki değerleri aşamaz.

Tablo-2: Metrolar İçin Çevresel Gürültü Sınır Değerleri

Yer altı İstasyonları	L _{gündüz} (dBA)	Yerüstü İstasyonları	L _{gündüz} (dBA)
Gişeler, merdivenler, koridorlar	55	Platformlar (platform kenarında 1.8 m' de)	70
Platformlar (platform kenarından 1.8 m. de)	80	Duran- Kalkan trenler	75
Duran ve kalkan trenler için	85	Çalışır Durumda Bekleyen trenler	65
Geçen trenler için	85		
Çalışır durumda bekleyen trenler için	65		
İstasyon içinde Havalandırma sistemi	55		
Caddelerde havalandırma kanalları (9.0 m' de)	55		
İstasyon içinde kapalı hacimlerde bulunan acil havalandırma fanları (22.5 m.' de)	80		

c) Yılda otuz binin altında trenin geçtiği demir yolunun bulunduğu alanın nüfus yoğunluğu, alan özelliği (gürültüye duyarlılık açısından) ve demir yolundan kaynaklanan gürültü nedeniyle yaşanan şikayetin yoğunluğu dikkate alınarak; demir yolunun maksimum çevresel gürültü düzeyinin L_{gündüz} 65 dBA'yı aştığı yerlerde, işletmecî kurum/kuruluş tarafından, demir yolu civarında var olan evlerin mevcut yollardan etkilenmemesi için;

1) Bütün tren ve lokomotiflerin ses ölçümlerinin yapılması,

2) Trenlerde gürültü kontrolü amacıyla lokomotiflere susturucu takılması,

3) Pik fren pabucu yerine kompozit malzemelerin kullanılması,

4) Fren özelliklerinin değiştirilerek diskli frenlerin kullanılması,

5) Makine yapısında önlemlerin alınması,

6) Lokomotif ve vagon tekerlek profillerinin düzeltilmesi, yağlanması ve tekerleklerde ses yutucu malzeme kullanımı gibi yapı ile ilgili tedbirlerin alınması,

7) Demir yollarında ise; rayların sık sık düzeltilmesi, parlatılması, rayların belirli kesimlerinde lastik takozlar kullanılması, ray bağlantılarının kaynaklı duruma getirilmesi, demir yolu dönüşlerinin uygun biçimlenmesi, banketlerin titreşim iletmeyen malzeme ile kaplanması, tren yolu kodunun çevreye göre ayarlanması, tren yolu çevrelerinin iç yüzeylerinde ses yutuculuğunun artırılması, ve/veya

8) Sorunun yaşandığı alanda bulunan evlerde TSEN 12354 -1, TSEN 12354 -2, TSEN 12354 -3 ve TSEN 12354 -4 standartlarına göre yapılacak yalıtım hesaplama sonuçları ve TSEN ISO 140-1, TSEN ISO 140-2, TSEN ISO 140-6, TSEN ISO 140-9, TSEN ISO 140-10 ve TS ISO 140-3, TS ISO 140-4, TS ISO 140-5, TS ISO 140-7, TS ISO 140-8 standartlarına göre yapılacak ses yalıtım ölçüm sonuçlarına uygun yapı elemanlarının belirlenerek uygulanması ve /veya

9) Yol kenarlarına TSEN 1793-1, TSEN 1793-2 ve TSEN 1793-3 standartlarına uygun gürültü perdeleme teknikleri dikkate alınarak etkin ve uygulanabilir bir tedbirin alınması,

alınan tüm tedbirlerin etkinliğine yönelik ölçüm ve performans testlerinin yaptırılması gerekir.

d) Metro işletmecisi kurum/kuruluşlar, yer altı istasyonları içinde yansımış sesleri kontrol etmek üzere duvar ve tavanlarda gerekli akustik tedbirleri alır. İstasyon boş iken 500 Hz'de maksimum çınlama süresi proje hedef değeri 1.4, kabul değeri 1.6 saniye olmalıdır. Kent içi ve dışında metronun gürültüye duyarlı alanlardan geçtiği yerlerde gürültü perdeleri uygulanır. Fanların ve diğer gürültülü ekipmanın bulunduğu alanlar, diğer genel kullanım mekanlarından uzaklaştırılır, bu yapılamıyorsa bölme duvarlarında ve kapılarında TSEN 12354 -1, TSEN 12354 -2, TSEN 12354 -3 ve TSEN 12354 -4 standartlarına göre yapılacak yalıtım hesaplama sonuçları ve TSEN

ISO 140-1, TSEN ISO 140-2, TSEN ISO 140-6, TSEN ISO 140-9, TSEN ISO 140-10 ve TS ISO 140-3, TS ISO 140-4, TS ISO 140-5, TS ISO 140-7, TS ISO 140-8 standartlarına göre yapılacak ses yalıtım ölçüm sonuçlarına uygun yapı elemanları seçilerek uygulamaya konulması işletmecinin sorumluluğundadır. Bu doğrultuda işletmeci tarafından; alınan tedbirlerin etkinliğine yönelik ölçüm ve performans testleri yaptırılır.

Hava alanları çevresel
gürültü kriterleri

Madde 23 — Hava alanlarından kaynaklanan çevresel gürültü düzeyi ve gürültünün önlenmesine ilişkin kriterler aşağıda belirtilmiştir.

a) Stratejik gürültü haritası hazırlanması zorunlu olan hava alanının bulunduğu alan ve zaman dilimine bağlı olarak; bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinin (a) bendi çerçevesinde yapılan değerlendirme sonuçlarına göre, hava alanı çevresel gürültü düzeyleri $L_{gündüz}$ ve L_{gece} cinsinden Tablo-3 de verilen sınır değerleri aşamaz.

Tablo-3: Hava Alanı Çevresel Gürültü Sınır Değerleri

Alanlar	Küçük hava alanları (yılda elli binin altında iniş/ kalkışın olduğu hava alanları)		Büyük hava alanları (yılda elli bin ve üstü iniş/ kalkışın olduğu hava alanları) veya askeri havaalanları	
	$L_{gündüz}$ (dBA)	L_{gece} (dBA)	$L_{gündüz}$ (dBA)	L_{gece} (dBA)
Gürültüye duyarlı alanlar (eğitim, kültür ve sağlık alanları), yazlık yerleşim alanları ve kamp yerleri Otel, motel, yazlık yerleşim yerleri ve kamp yerleri	63	53	68	58
Yerleşim alanları	65	55	70	60
Karışık (yerleşim alanları, işyerleri, endüstri ve benzeri.)	67	57	72	62
Endüstriyel alanlar	70	60	75	65

b) Helikopter iniş pistlerinde çevresel gürültü düzeyleri $L_{gündüz}$ 65 dBA ve L_{gece} 55 dBA sınır değerlerini aşamaz.

c) Yılda elli binden fazla iniş/kalkışın yapıldığı hava alanlarında işletmeci kuruluş tarafından; çevresel gürültünün tespitinde kullanılmak ve bu Yönetmeliğin 13 üncü maddesi kapsamında hazırlanan mevzuat çerçevesinde getirilen esasları sağlamak amacıyla TS 2605 standardı esas alınarak gürültü ölçüm/kontrol/izleme sistemi kurulur.

d) Yılda elli binin altında iniş/kalkışın yapıldığı hava alanlarının bulunduğu yerlerde nüfus yoğunluğu ve alan özelliği (gürültüye duyarlılık açısından) göz önünde bulundurularak, hava alanı çevresel gürültü düzeyinin Tablo-3 de verilen sınır değerleri aştığı yerlerde işletmeci kuruluş tarafından, kaynak ve alıcıda kontrole yönelik gerekli tedbirlerin alınması ve/veya çevredeki yapılarda TSEN 12354-1, TSEN 12354-2, TSEN 12354-3 ve TSEN 12354-4 standartlarına göre yapılacak yalıtım hesaplama sonuçları ve TSEN ISO 140-1, TSEN ISO 140-2, TSEN ISO 140-6, TSEN ISO 140-9, TSEN ISO 140-10 ve TS ISO 140-3, TS ISO 140-4, TS ISO 140-5, TS ISO 140-7, TS ISO 140-8 standartlarına göre ses yalıtım ölçüm sonuçlarına uygun yapı elemanları hava alanı işletmecisi tarafından seçilerek uygulamaya konulur. Alınan tedbirlerin etkinliğine yönelik ölçüm ve performans testleri yaptırılır.

Su yolları için çevresel gürültü kriterleri

Madde 24 — Deniz, göl veya başka su yolları ulaşım araçlarının çevresel gürültü düzeyi en yakın sahil şeridinde, bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinin (a) bendi çerçevesinde yapılan değerlendirme sonuçlarına göre $L_{gündüz}$ 65 dBA ve L_{gece} 55 dBA sınır değerlerini aşamaz.

Endüstriyel tesisler için çevresel gürültü kriterleri

Madde 25 — Endüstriyel tesislerden kaynaklanan çevresel gürültü düzeyi ve gürültünün önlenmesine ilişkin kriterler aşağıda belirtilmiştir.

a) Endüstri tesislerinin bulunduğu alana ve tanımlanan zaman dilimine bağlı olarak bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinin (a) bendi çerçevesinde yapılan değerlendirme sonuçlarına göre, endüstriyel tesisler için çevresel gürültü düzeyleri $L_{gündüz}$ ve L_{gece} cinsinden Tablo-4 deki sınır değerleri aşamaz. Bu değerler Ek-VII Liste A ve B sinde sıralanan eğlence yerleri dışındaki tüm

tesisler için uygulanır.

Tablo-4: Endüstriyel Tesisler İçin Çevresel Gürültü Sınır Değerleri

Alanlar	L _{gündüz} (dBA)	L _{gece} (dBA)
Endüstriyel alanlar (sanayi bölgeleri)	70	60
Endüstriyel ve yerleşimin birlikte olduğu alanlar (ağırlıklı endüstriyel)	68	58
Endüstriyel ve yerleşimin birlikte olduğu alanlar (ağırlıklı yerleşim)	65	55
Kırsal alanlar ve yerleşim alanları	60	50

b) Bu Yönetmeliğin Ek-VII Liste A ve B sinde verilen endüstri tesisleri için Tablo-4 de verilen çevresel gürültü sınır değerlerinin aşılması halinde; her bir makine ve ekipman ile gürültüye maruz kalan işçiler bazında sorumlu kurum veya kuruluşlarca hazırlanan ilgili mevzuat çerçevesinde getirilen esasları sağlanmaya yönelik tedbirlerle birlikte etkin ve uygulanabilir çevresel kontrol tedbirleri alınır.

Şantiye alanları için gürültü kriterleri

Madde 26 — Şantiye alanlarından kaynaklanan çevresel gürültü düzeyi ve gürültünün önlenmesine ilişkin kriterler aşağıda belirtilmiştir:

a) Şantiye alanındaki faaliyet türlerine ve zaman dilimine bağlı olarak bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinin (a) bendi çerçevesinde yapılan değerlendirme sonuçlarına göre, şantiye alanı çevresel gürültü düzeyleri L_{gündüz} cinsinden Tablo-5 deki sınır değerleri aşamaz.

Tablo-5: Şantiye Alanı İçin Çevresel Gürültü Sınır Değerleri

Faaliyet türü (yapım, yıkım ve onarım)	L _{gündüz} (dBA)
Bina	70
Yol	75
Diğer kaynaklar	70

b) Kullanılan ekipmanlara bağlı olarak şantiye faaliyetinde ortaya çıkan darbe gürültüsü L_{Cmax} 100 dBC'yi aşamaz.

c) Konut bölgeleri içinde ve yakın çevresinde gerçekleştirilen şantiye faaliyetlerinin

Tablo-5 de verilen gündüz zaman dilimi (07:00 - 19:00) dışında akşam ve gece zaman dilimlerinde sürdürülmesi yasaktır. Tatil beldelerinde, turistik alanlarda ve benzeri durumlarda tüm şantiye faaliyetleri büyükşehir belediyesi ve/veya il/ilçe belediyesinin kararı doğrultusunda hafta sonları veya bir kaç ay süre ile tamamen durdurulabilir.

d) Faaliyet sahibi şantiye alanında; inşaatın başlama, bitiş tarihleri ve çalışma periyotları ile büyükşehir belediyesi ve/veya il/ilçe belediyesinden alınan izinlere ilişkin bilgileri inşaat alanında herkesin kolayca görebileceği bir tabelada gösterilir.

e) Şehir içi yolların ve yerleşim bölgelerinden geçen kara yollarının yapım ve onarımları ile bina yapım, yıkım ve onarım işlemleri sırasında doğacak gürültüleri kontrol etmek için mal sahibi veya yapımçı firma veya kuruluş tarafından; Tablo-5'de verilen sınır değerleri sağlayacak şekilde önlemler alınır. Bu önlemlerle ilgili olarak gerekli durumlarda gürültülü makinelerin ve ağır nakliye taşıtlarının kullanımı, büyükşehir belediyesi ve/veya il/ilçe belediyesince sınırlandırılır veya durdurulur.

Rekreasyon ve eğlence yerlerinin çevresel gürültü kriterleri

Madde 27 — Eğlence yerleri ve rekreasyon alanlarından kaynaklanan çevresel gürültü düzeyi ve gürültünün önlenmesine ilişkin kriterler aşağıda belirtilmiştir:

a) Üzeri ve etrafı fiziksel olarak açık ve yarı açık olan bahçeli gazino, dans salonları, lunaparklar, animasyon ve eğlence merkezleri, fuar, piknik yerleri, açık hava sinemaları, lokantalar, kahvehane ve dükkanlar gibi kamuya açık yerler ile diskotek, kulüpler, barlar, restoran ve düğün salonları gibi kapalı ve/veya yarı açık olan yerlerde elektronik olarak yükseltilmiş müzik ve her türlü ses kaynağının tam yükte çalışması durumunda eğlence yerlerinde, bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinin (a) bendi çerçevesinde yapılan değerlendirme sonuçlarına göre, çevreye yayılan gürültü düzeyi Leq cinsinden ölçülen mevcut arka plan gürültü düzeyini 5 dBA'dan fazla aşamaz. Ayrıca,

söz konusu eğlence yerlerinin bu Yönetmeliğin 31 inci maddesine ekli Tablo-12 de verilen gürültüye duyarlı alanların bitişiğinde, alt ve üstünde bulunması halinde 28 inci maddeye ekli Tablo-8 de verilen iç mekan gürültü düzeyi sınır değerlerini sağlaması zorunludur. Çevresel gürültü düzeyi ölçümleri gürültü kaynakları en yüksek düzeyi verecek durumda ve tümünün aynı anda çalıştırılması koşulunda yapılmalıdır.

b) Yukarıda belirtilen kapalı eğlence yerlerinin dış giriş kapılarının üzerine “Dikkat: içerideki ses düzeyi insan sağlığına zararlıdır.” şeklinde ışıklı ikaz levhalarının asılması zorunludur.

c) Bu maddede belirtilen eğlence yerlerinde gürültüden etkilenme düzeyinin işitme sağlığı ve kritik sağlık etkilerinin değerlendirilmesi ve izlenmesi bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesi (a) bendi çerçevesinde yapılır.

d) Bu maddenin (a) ve (e) bentlerinde verilen arka plan gürültü düzeyinin sağlanıp sağlanmadığı periyodik denetimlerle kontrol edilir.

e) Söz konusu eğlence yerlerinin, yerleşim alanlarındaki gürültüye duyarlı yapıların uzağında olması durumunda eğlence yerlerinden çevreye yayılan gürültü düzeyi, Leq cinsinden ölçülen mevcut arka plan gürültü düzeyini 10 dBA'dan fazla aşamaz. Eğlence yerlerinin gürültüye duyarlı yapılardan uzaklık mesafesi belediye sınırları içinde belediye, belediye sınırları dışında ilin en büyük mülki amirince belirlenir.

f) Bu maddenin (a) bendinde belirtilen eğlence yerlerinde gürültü kaynağında uygulanacak kontrol tedbirlerine rağmen (a) ve (e) bentlerinde verilen sınır değerlerin aşılması halinde işletmeci tarafından; eğlence yerlerinin bulunduğu tüm mekanları çeviren yapı elemanlarında (duvar, döşeme, tavan, merdiven evi ve diğer) ses yalıtımının yapılması zorunludur. Bu durumda; yapı elemanlarında sağlanması gerekli yalıtım miktarları 28 inci maddeye ekli Tablo-8 de belirtilen iç ortam gürültü düzeyleri ile çevresel gürültü düzeyleri esas alınarak saptanır. Yalıtımın hangi malzeme ve konstrüksiyon tipi ile yapılacağı; TSEN 12354-1, TSEN 12354-2, TSEN 12354-3 ve TSEN 12354-4 standartlarına göre yapılacak yalıtım hesaplama sonuçları ve TSEN ISO 140-1, TSEN ISO 140-2, TSEN ISO 140-6, TSEN ISO 140-9, TSEN ISO 140-10 ve TS ISO 140-3, TS ISO 140-4, TS ISO 140-5, TS ISO 140-7, TS ISO 140-8 standartlarına göre yapılacak ses yalıtım ölçüm sonuçları esas alınarak belirlenir. Hesap ve ölçüm sonuçlarının, 1/3 oktav bantlarda ses geçiş kaybı değerleri (dB biriminde) ve ISO 717'ye göre R_w değerinin verilmesi gerekir.

Yerleşim alanları ve yapılar için gürültü kontrolü ve yalıtım kriterleri

Madde 28 — Yerleşim alanlarındaki çevresel gürültü esasları ile yerleşim alanı içerisinde bulunan yapılardaki yalıtım kriterleri aşağıda belirtilmiştir.

a) Bu Yönetmeliğin 21, 22, 23, 24 ve 25 inci maddelerinde belirtilmeyen zaman dilimleri için günün saatlerine bağlı olarak Tablo-6 daki düzeltmeler yapılır.

Tablo-6: Günün Saatlerine Göre Gerekli Düzeltme

Günün Saatleri	Düzeltme (dBA)
Gündüz saatleri	0
Akşam Saatleri	-5
Gece Saatleri	-10

b) Tablo-8 de verilen iç mekan gürültü düzeyi sınır değerleri pencerenin kapalılık durumunu yansıtmakta olup, pencerenin açık durumuna göre iç mekan gürültü düzeylerinin belirlenmesinde Tablo-7 de verilen düzeltmeler yapılır.

Tablo-7: Pencere Durumuna Göre İçerdeki Düzeltme

Pencere durumu	Düzeltme (dBA)
Pencere açık	+10
Pencere kapalı	0

c) Yerleşim alanı içinde bulunan yapı tiplerine göre iç mekanlarda, bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinin (a) bendi çerçevesinde yapılan değerlendirme sonuçlarına göre iç mekan gürültü düzeyi L_{eq} dBA cinsinden Tablo-8 de verilen sınır değerleri aşamaz.

Tablo-8: İç Mekan Gürültü Düzeyi Sınır Değerleri

Kullanım Alanı	L_{eq} (dBA)	Zaman Dilimi (h)
----------------	----------------	------------------

Kültürel Alanları	Tesis	Tiyatro salonları	30	Sürekli
		Sinema salonları	30	Sürekli
		Konser salonları	25	Sürekli
		Konferans salonları	30	Sürekli
Sağlık Alanları	Tesis	Yataklı tedavi kurum ve kurumları, dispanser, poliklinik, bakım ve huzur evleri ve benzeri.	35	Sürekli
		Dinlenme ve tedavi odaları	25	Sürekli
Eğitim Alanları	Tesisleri	Okullarda derslikler, okul öncesi binaların içi, laboratuvarlar, özel eğitim tesisleri, özürülüler tesisler ve benzeri.	35	Ders sırasında
		Spor salonu, yemekhane	55	Faaliyet süresince
		Okul öncesi yatak odaları	30	Uyku sırasında
Turizm Yerleşme Alanları		Otel, motel, tatil köyü, pansiyon ve benzeri yatak odası	30	Uyku sırasında
		Konaklama tesislerindeki restoran	35	Yemek süresince
Sit Alanları		Arkeolojik, doğal, kentsel, tarihi ve benzeri.	55	Sürekli
Ticari Yapılar		Büyük ofis	35	Çalışma sırasında
		Toplantı salonları	35	Çalışma sırasında
		Büyük daktilo veya bilgisayar odaları	60	Çalışma sırasında
		Oyun odaları	60	Oyun süresince
		Özel büro (uygulamalı)	50	Çalışma süresince
		Genel büro (hesap, yazı bölmeleri)	60	Çalışma süresince
		İş merkezleri, dükkanlar ve benzeri.	60	Çalışma süresince
		Ticari depolama	45	Faaliyet süresince
		Lokantalar	45	Çalışma süresince
Kamu Kurum Kuruluşları		Ofisler	45	Çalışma süresince
		Laboratuvarlar	45	Çalışma süresince
		Toplantı salonları	35	Çalışma süresince
		Bilgisayar odaları	45	Çalışma süresince
Spor Alanları		Spor salonları ve yüzme havuzları	55	Faaliyet süresince
Konut Alanları		Yatak odaları (şehir içinde)	40	Gece süresince
		Yatak odaları (şehir dışında)	35	Gece süresince
		Oturma odaları (şehir içinde)	55	Gündüz-akşam süresince
		Oturma odaları (şehir dışı)	40	Gündüz-akşam süresince
		Oturma odaları (şehir kenarı)	45	Gündüz-akşam süresince
		Servis bölümleri (mutfak) (şehir içi, dışı ve şehir kenarı)	60	Faaliyet süresince

d) Bu Yönetmeliğin 31 inci maddesine ekli Tablo-12 de verilen gürültüye duyarlı faaliyet alanlarının yakınında, bitişiğinde alt ve üstünde faaliyetini sürdüren; spor tesisleri, ticari yapılar, kamu kurum kuruluşları, tabanca ve tüfek poligonları, alışveriş merkezleri, tedavi merkezleri, halı ve oto yıkama yerleri, depolama tesisleri, depolama ve sevkiyat işlemleri, atölye ve imalathane ve benzeri gibi diğer gürültülü yapı ve alanlardan çevreye yayılan gürültü düzeyinin L_{eq} cinsinden ölçülen mevcut arka plan gürültü düzeyini 5 dBA'den fazla aşmaması ve Tablo-8 de verilen iç mekan gürültü düzeyi sınır değerlerinin sağlanması gerekir.

1) Kaynakta kontrole yönelik tedbirlerin alınmasına rağmen sınır değerlerin aşılması halinde, gürültü kaynağı/kaynaklarının bulunduğu tüm mekan/mezkanları çeviren yapı elemanlarında (duvar, döşeme, tavan, merdiven evi ve diğer) gerekli yalıtım tedbirleri sınır değerler temel alınarak saptanır.

2) Yalıtımın hangi malzeme ve konstrüksiyon tipi ile yapılacağı TSEN 12354-1, TSEN 12354-2, TSEN 12354-3 standartlarına göre yapılacak yalıtım hesaplama sonuçları ve TSEN

12354-4 , TSEN ISO 140-1, TSEN ISO 140-2, TSEN ISO 140-6, TSEN ISO 140-9, TSEN ISO 140-10 ve TS ISO 140-3, TS ISO 140-4, TS ISO 140-5, TS ISO 140-7, TS ISO 140-8 standartlarına göre yapılacak ölçüm sonuçlarına göre belirlenir. Hesap ve ölçüm sonuçlarının 1/3 oktav bantlarda ses geçiş kaybı değerleri (dB biriminde) ve ISO 717 ye göre de R_w değerinin belirtilmesi gerekir.

3) Bu standartlarda belirtilmeyen çok katlı yapı elemanlarının ses geçiş kaybı hesaplamasında, geçerliliği bilimsel olarak kanıtlanmış bir yöntem seçilebilir ya da ulusal veya uluslararası akreditasyon belgesine sahip laboratuvarlarca yapılmış test sonuçları kullanılabilir.

4) Hesaplama ve ölçüm sonuçları esas alınarak uygun yapı elemanlarının seçilmesi ve uygulamaya konulması işletmecinin sorumluluğundadır. İşletmeci; bu çalışmalara dayalı olarak yapısal tedbirleri alır ve alınan tedbirlerin etkinliğini içeren ölçüm ve performans testlerini yaptırır.

5) Söz konusu testler gürültü kaynakları en yüksek düzeyi verecek durumda ve tümünün aynı anda çalıştırılması koşulunda yapılmalıdır.

e) Bitişik nizam yapılarda; ortak bölme elemanları, ara döşemeler, tavan ve bitişik duvarlar aracılığıyla, mekanik merkezlerde (tesisat dairelerinde) yer alan veya yapı içinde herhangi bir yerde bulunan soğutma fanı, hava kanalları, temiz ve pis su tesisatı, jeneratör, hidrofor, kompresör, yakma kazanı, asansör, çöp bacaları ve benzeri kaynaklardan iletilen gürültü düzeyi Tablo-8 de verilen iç mekan gürültü düzeyi sınır değerini 3 dBA'dan fazla aşamaz.

1) İç mekan gürültülerinde iklimlendirme sistemleri ve diğer mekanik sistemlerin de katkısı bulunduğu için mühendislik tasarımı gerektiren bu sistemler için uygulanacak gürültü kriterleri; TSEN 12354-1, TSEN 12354-2, TSEN 12354-3 ve TSEN 12354-4 standartlarına göre yapılacak yalıtım hesaplama sonuçları ve TSEN ISO 140-1, TSEN ISO 140-2, TSEN ISO 140-6, TSEN ISO 140-9, TSEN ISO 140-10 ve TS ISO 140-3, TS ISO 140-4, TS ISO 140-5, TS ISO 140-7, TS ISO 140-8 standartlarına göre yapılacak ölçüm sonuçlarına göre belirlenir.

2) Hesap ve ölçüm sonuçlarının 1/3 oktav bantlarda ses geçiş kaybı değerleri (dB biriminde) ve ISO 717 ye göre de R_w değerinin belirtilmesi gerekir.

3) Ayrıca mekanik tesisat (donatım) elemanlarında, havalandırma kanalları ve sıhhi tesisat boru ve armatürlerinde alınacak önlemler tesisat projeleri hazırlanırken göz önüne alınmalı ve uygulamada kontrol edilmelidir. Belirtilen mekanlardan oluşacak titreşim kriterleri ve kontrolü için Beşinci Bölümdeki esaslar göz önüne alınır.

4) Yukarıda adı geçen gürültü kaynaklarının bulunduğu mekanların içinde ve mekanı çeviren tüm yapı elemanlarında hesaplama ve ölçüm sonuçları esas alınarak ses ve titreşim yalıtımı yapılır.

5) Ses yalıtımına ilişkin uygun yapı elemanı, malzeme ve konstrüksiyonların seçilmesi ve uygulamaya konulması gerekir.

f) Dini tesislerde ses yükseltici kullanımından çevreye yayılan gürültünün kontrolüne ilişkin düzenlemeler bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin (c) bendi çerçevesinde yapılır.

g) Bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinin (g) bendinin (3) numaralı alt bendi ve 8 inci maddesinin (b) bendinin (6) numaralı alt bendi gereği belirlenecek alanlarda; konser, gösteri, miting, tören, festival, düğün vb. açık hava aktivitelerinden çevreye yayılacak gürültü düzeyi L_{eq} cinsinden ölçülen mevcut arka plan düzeyini 10 dBA'dan fazla aşamaz.

h) Bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinin (g) bendinin (2) numaralı alt bendi ve 8 inci maddesinin (b) bendinin (6) numaralı alt bendi gereği belirlenecek alanlarda; patlayıcı, maytap ve benzeri şeyleri kullanma, ateşleme ve benzeri faaliyetlerden çevreye yayılan gürültü düzeyinin L_{eq} cinsinden ölçülen mevcut arka plan gürültü düzeyini 10 dBA'dan fazla aşamaz.

i) Konut içerisinde barındırılan hayvan sahiplerince; Tablo-8 de verilen iç mekan gürültü düzeyi, sınır değerleri sağlanacak şekilde gerekli gürültü kontrol tedbirleri alınır. Yerleşim alanları içerisinde yer alan hayvan barınaklarından kaynaklanan çevresel gürültü düzeyi L_{eq} cinsinden, mevcut arka plan gürültü düzeyini 5 dBA'dan fazla aşmayacak şekilde hayvan sahiplerince gerekli önlemler alınır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çevresel Titreşim Esas ve Kriterleri

Yerleşim alanlarında çevresel kaynaklar için titreşim kriterleri

Madde 29 — Çeşitli titreşim kaynaklarının neden olacağı çevresel titreşimin kontrol altına alınmasına ilişkin esaslar aşağıda belirtilmiştir:

a) Maden ve taş ocakları ile benzeri faaliyette bulunan alanlardaki patlamaların çevredeki yapılara zarar vermemesi için, en yakındaki yapının dışında, zeminde ölçülecek titreşim düzeyi Tablo-9 da verilen değerleri geçemez.

Ölçümler üç yönde yapılır ve bunlardan en yüksek olanı alınır. Titreşimler 1/3 oktav bantlarında tepe değeri olarak ölçülür.

Tablo -9: Maden ve Taş Ocakları ile Benzeri Alanlarda Patlama Nedeniyle Oluşacak Titreşimlerin En Yakın Yapının Dışında Yaratacağı Zemin Titreşimlerinin İzin Verilen En Yüksek Değerleri

Titreşim Frekansı (Hz)	İzin Verilen En Yüksek Titreşim Hızı (Tepe Değeri-mm/s)
1	5
4-10	19
30-100	50

(1 Hz- 4 Hz arasında 5 mm/s'den 19 mm/s'ye; 10 Hz- 30 Hz arasında 19 mm/s'den 50 mm/s'ye , logaritmik çizilen grafikte doğrusal olarak yükselmektedir)

b) İnşaatlarda kazık çakma ve benzeri titreşim yaratacak operasyonlar ile ağır inşaat makinelerinin neden olacağı titreşimlerin çevrelerindeki yapılara zarar vermemesi için, en yakındaki yapının dışında, zeminde ölçülecek titreşim düzeyi Tablo-10 da verilen değerleri geçmez. Ölçümler, üç yönde yapılır ve bunların en yüksek olanı alınır. Titreşimler 1/3 oktav bantlarında tepe değeri olarak ölçülür.

Tablo - 10: İnşaatlarda Kazık Çakma ve Benzeri Titreşim Yaratan Operasyonların ve İnşaat Makinelerinin En Yakın Yapının Dışında Yaratacağı Zemin Titreşimlerinin İzin Verilen En Yüksek Değerleri (1 Hz- 80 Hz arasındaki frekans bantlarında)

	İzin Verilen En Yüksek Titreşim Hızı (Tepe Değeri-mm/s)	
	Sürekli Titreşim	Kesikli Titreşim
Yerleşim Bölgelerinde	5	10
Sanayi ve Ticari Bölgelerde	15	30

c) Konut ve ofis olarak kullanılan binalarda, makine ve teçhizatın (elektrik motoru, pompa, fan ve benzeri.) neden olacağı titreşimler Tablo-11 de verilen sınır değerlerini geçemez. Bu değerlerin üzerinde titreşim yaratan makine ve teçhizat için, başta titreşim yalıtımı olmak üzere gerekli teknik önlemler alınarak, binada ölçülen titreşimlerin sınır değerlerin altına indirilir. Titreşim ölçümü titreşimin en fazla olduğu odada ve noktada üç yönde yapılır ve en yüksek değer esas alınır. (Binaların yakınından geçen demir yolu ve kara yolu ulaşım araçları ile, yerleşim bölgesi yakınındaki sanayi tesislerinin binalarda yaratacağı titreşimler için de bu sınır değerleri kullanılır.) Titreşimler 1/3 oktav bantlarında rms değeri olarak ölçülür.

Tablo-11: Binalarda, Bina İçindeki Makine ve Teçhizatın Yaratacağı Titreşimlerin Sınır Değerleri

	Titreşim Frekansı (Hz)	İzin Verilen En Yüksek Titreşim Hızı (rms değeri-mm/s)
Konutlarda	1*	1.5
	8-100	0.3
Ofislerde	1**	3.5
	8-100	0.6

* 1Hz-8 Hz arasında, 1.5 mm/s'den 0.3 mm/s'ye logaritmik çizilen grafikte doğrusal olarak azalmaktadır.

** 1Hz-8 Hz arasında 3.5 mm/s'den 0.6 mm/s'ye logaritmik çizilen grafikte doğrusal olarak azalmaktadır.

ALTINCI BÖLÜM

Planlama Aşamasında Temel Kriterler

Gürültüye maruz kalma kategorileri

Madde 30 — Planlama aşamasında uygun alanların tespitinde aşağıda verilen gürültüye maruz kalma kategorileri dikkate alınır.

a) Kategori A ($L_{gündüz}$ cinsinden <55 dBA): Planlama kararları ve tesis kurma izni verilirken çevresel gürültü faktörü öncelikli değildir.

b) Kategori B ($L_{gündüz}$ cinsinden 55- 64 dBA): Çok ve orta derecede kullanımlar için

planlama kararları ve tesis kurma izni verilirken çevresel gürültü faktörü değerlendirilir ve arka plan gürültüsünü koruyacak şekilde gerekli önlemler alınır. Planlama sırasında yerleşmeyi korumak için alınacak fiziksel önlemleri planlamacı alır. Yeni tesis kuruluşunda ise tesis sahibi önlemleri alır.

c) Kategori C ($L_{gündüz}$ cinsinden 64 -74 dBA): Çok duyarlı kullanımlar için planlama kararları ve tesis kurma izni verilmez. Ancak kamu yararına izin verilmesinin zorunlu olduğu hallerde arka plan gürültüsünü artırmayacak şekilde gerekli önlemlerin alınması koşuluyla planlama kararları ve tesis kurma izni verilir. Planlama sırasında yerleşmeyi korumak için alınacak fiziksel önlemleri planlamacı alır. Yeni tesis kuruluşunda ise tesis sahibi etkin önlemler alır.

d) Kategori D ($L_{gündüz}$ cinsinden >74 dBA): Çok ve orta derecede kullanımlar için planlama kararları ve tesis kurma izni kesinlikle verilmez. Gürültüye duyarlı kullanımlar için durum incelenmeli ve yapılar gürültü engeli oluşturacak biçimlerde düzenlenmesi halinde planlama izni verilir.

Planlama aşamasında uyulması zorunlu kriterler

Madde 31 — Planlama aşamasındaki faaliyetler için uyulması zorunlu kriterler aşağıda belirtilmiştir:

a) Planlama aşamasında yukarıda belirtilen kategorilerin dikkate alınması ve Dördüncü Bölümdeki her bir kaynak için verilen çevresel gürültü kriterlerinin sağlanması zorunludur.

b) Planlama aşamasında; planlanan tesisin çevresinde bulunan mevcut yerleşimlerin ve yapıların, imar planlarına göre gelecekte yapılabilecek yapıların durumu göz önüne alınarak yukarıda verilen kategorilere göre değerlendirilir, uygun olmayan durum varsa tesise izin verilmez.

c) Yapıların mimari projelerinin hazırlanmasında yapı tiplerine bağlı olarak etkilenen iç alanların korunmasını sağlamak amacıyla Tablo-12 nin göz önünde bulundurulması gerekir.

d) Yerleşim bölgelerinde yeni yapılacak yapılarda; 28 inci maddeye ekli Tablo-8 de verilen iç mekan gürültü seviyeleri dikkate alınarak, 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun ve 8/9/2002 tarihli ve 24870 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yapı Malzemeleri Yönetmeliğindeki (89/106/EEC) esasları sağlamak koşulu ile; kat mülkiyeti esasına göre birden çok malikin bulunduğu yapılarda yapı elemanlarında (duvar, döşeme, tavan, merdiven evi ve diğer) ses yalıtımının yapılması zorunludur. Söz konusu yapı elemanlarında sağlanması gerekli yalıtım miktarları; Tablo 8 deki iç mekan gürültü sınır değerleri temel alınarak saptanır. Yalıtımın hangi malzeme ve konstrüksiyon tipi ile yapılacağı TSEN 12354-1, TSEN 12354-2, TSEN 12354-3 ve TSEN 12354-4 standartlarına göre yapılacak yalıtım hesaplama sonuçları ve TSEN ISO 140-1, TSEN ISO 140-2, TSEN ISO 140-6, TSEN ISO 140-9, TSEN ISO 140-10 ve TS ISO 140-3, TS ISO 140-4, TS ISO 140-5, TS ISO 140-7, TS ISO 140-8 standartlarına göre yapılacak ölçüm sonuçlarına göre belirlenir.

1) Hesap ve ölçüm sonuçlarının 1/3 oktav bantlarda ses geçiş kaybı değerleri (dB biriminde) ve ISO 717 ye göre de R_w değerinin belirtilmesi gerekir.

2) Bu standardda belirtilmeyen çok katlı yapı elemanlarının ses geçiş kaybı hesaplamasında geçerliliği bilimsel olarak kanıtlanmış diğer bir yöntem seçilebilir ya da ulusal veya uluslararası akreditasyon belgesine sahip laboratuvarlarca yapılmış test sonuçları kullanılabilir.

3) Hesaplama ve ölçüm sonuçları esas alınarak uygun yapı elemanlarının seçilmesi ve uygulamaya konulmasına ilişkin detaylar bina ruhsatı aşamasında büyükşehir belediyesi ve/veya il/ilçe belediyesince değerlendirilerek bina ruhsatlandırılır.

Tablo-12: Yapılarda Gürültü Kaynağı Olan Faaliyet Alanı ve Etkilenen İç Alanlar (Gürültüye Duyarlı Faaliyet Alanı)

Yapı Tipleri	Gürültüye Duyarlı Faaliyet Alanı	Gürültü Kaynağı Olan Faaliyet Alanı
Konutlar	Yatak odaları, oturma, yemek, çalışma, müzik odaları, doktor evlerinde muayene ve bakım odaları, dinlenme terasları ve avlular.	Sirkülasyon ve tesisat alanları, otoparklar, garajlar, çamaşırılık, asansörler, hidrofor, merdivenler, ev atölyeleri, müzik çalışma odaları, çocuk bahçeleri, spor alanları.
Okullar	Sınıflar, okuma odaları, konferans salonları, idari mekanlar, revir ve bakım odaları, laboratuvarlar, ana okullarında uyuma mekanları.	Avlular ve oyun yerleri, spor salonları, atölyeler, müzik stüdyoları, mutfak ve tesisat alanları, otoparklar ve garajlar.
Hastaneler	Hasta yatak odaları, bekleme	Tesisat merkezleri, asansör ve mutfak

	alanları, ameliyathane, özel bakım yerleri, dinlenme alanları, koridorlar ve idare odaları.	ve servis alanları, otoparklar ve garajlar.
İdari Yapılar	Çalışma mekanları.	Gürültülü çalışma alanları, bilgisayar merkezleri, tesisat merkezleri, sirkülasyon alanları, kafeterya, mutfak ve diğer servis alanları, garaj ve otoparklar.
Ticarethaneleler	Bürolar, satış alanları, teşhir yerleri ve lokantalar.	Gürültülü satış alanları, oyun mahalleri, kafeteryalar, otopark ve garajlar, tesisat alanları ve diğer servisler.
Oteller	Yatak odaları, dinlenme salonları, yemek salonları, toplantı salonları, idare mekanları, manzara terasları, dinlenme avlu ve bahçeleri.	Tesisat hacimleri, mutfak ve servis alanları, otopark ve garajlar, açık lokantalar, diskotek, düğün salonu ve diğer gürültülü eğlence ve spor alanları.

e) Çevre Düzeni Planları, Nazım İmar Planları ve Uygulama İmar Planlarının hazırlanması aşamasında akustik planlamanın yapılabilmesi ve yerleşim alanları içindeki sakin alan ve açık arazideki sakin alanların oluşturulması için gürültü haritaları ve eylem planlarının, plan eki olarak istenmesi ve plan kararlarına esas olması zorunludur.

f) Planlama kararlarında ve eylem planlarının hazırlanması aşamasında; gürültü kaynaklarına ilişkin özelliklerden ulaşım hacmi, ağır taşıt yüzdeleri, günlük tren yoğunlukları, tren türleri, hava alanı kapasitesi ve tesislerine ayrılacak alanlar, endüstri türleri ve alanları, geçici veya sürekli şantiye alanları için ön belirlemeler ve bu gürültü kaynaklarının gelecekte öngörülen gelişimleri göz önünde tutulur. Öngörülen nüfus yoğunlukları için planlanacak arazi parçalarının kullanım amaçları, hizmet alanları ve bu alanlar arası faaliyet ilişkilerinin çevre gürültülerinden etkilenmeleri açısından gözden geçirilir. Fiziksel çevre faktörlerinden arazi topografyası, bitki örtüsü ve ağaç grupları, rüzgar, sıcaklık değişimleri gibi iklimle ilgili elemanların oluşturduğu akustik gölge bölgeleri ve tabii ve suni engeller planlamada gürültü kontrolü elemanı olarak kullanılır.

g) Hastane, okul, park, kamp, sayfiye yerleri, konut, otel, huzurevleri ve benzeri gibi dinlenme yerlerinin bulunduğu alanlarda daha sakin çevre oluşturabilmek için belediye sınırları içinde belediye, belediye sınırları dışında ilin en büyük mülki amiri ek sınırlayıcı tedbirler alabilir. Bu çerçevede; bölgede kurulacak yeni bir gürültü kaynağında çevresel gürültü düzeyi ile ilgili geçici veya sürekli sınırlandırma kararları alınabilir ya da yeni işletmenin bu bölge içinde kurulmasına izin verilmeyebilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Stratejik Gürültü Haritalama Esas ve Kriterleri

Stratejik gürültü haritalama esasları

Madde 32 — Stratejik gürültü haritalarının hazırlanmasında aşağıdaki esaslara uyulur:

a) Gürültü kaynağı işletmecilerince en geç 30/6/2013 tarihine kadar;

- 1) İki yüz elli binden fazla yerleşik nüfusu olan yerleşim alanları,
- 2) Yılda altı milyondan fazla aracın geçtiği ana kara yolları,
- 3) Yılda altmış binden fazla trenin geçtiği ana demir yolları,
- 4) Yılda elli binden fazla hareketin gerçekleştiği hava alanları,

için bir önceki takvim yılındaki durumu gösteren stratejik gürültü haritalarının hazırlanması ve uygun olan hallerde bu haritaların onaylanmış olması temin edilir.

b) Stratejik gürültü haritası hazırlanması zorunlu olan kaynaklar için kaynak işletmecileri, en geç 30/6/2011 tarihine kadar ve daha sonra her beş yılda bir altı milyondan fazla aracın geçtiği kara yolları, yılda altmış binden fazla sayıda trenin geçtiği demir yolları, ana hava limanları ve iki yüz elli binden fazla yerleşik nüfusu olan yerleşim alanlarını Bakanlığa bildirir.

c) Bakanlık, 30/6/2018 tarihine kadar ve bu tarihten sonra her beş yılda bir bütün yerleşim alanları, ana kara yolları ve ana demir yolları için bir önceki yıldaki durumu gösteren stratejik gürültü haritalarının yapılmış olmasını ve onaylanmış olmasını temin etmek için gereken tedbirleri uygulamaya koyar.

d) Stratejik gürültü haritası hazırlanması zorunlu olan kaynaklar için kaynak işletmecileri en geç 2014 tarihine kadar tüm yerleşim alanları, ana kara yolları ve ana demir yollarını Bakanlığa bildirir.

e) Stratejik gürültü haritaları Ek-IV de yer alan Stratejik Gürültü Haritalama İçin Asgari Gereksinimleri karşılayacak nitelikte hazırlanır.

f) Komşu konumda olan üye ülkelerle sınırlara yakın bölgelerin stratejik gürültü haritalarının hazırlanmasında, Dışişleri Bakanlığı ile koordinasyon içinde işbirliği yoluna gidilir.

g) Stratejik gürültü haritaları hazırlanıldıkları tarihten sonra en az beş yılda bir gözden geçirilecek ve gerektiğinde revize edilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Eylem Planları

Eylem planları hazırlama esasları

Madde 33 — Eylem planlarına ilişkin esaslar aşağıda belirtilmiştir:

a) Eylem planları;

1) İki yüz elli binden fazla yerleşik nüfusu olan yerleşim alanları,

2) Yılda altı milyondan fazla aracın geçtiği ana kara yolları,

3) Yılda altmış binden fazla trenin geçtiği ana demir yolları,

4) Ana hava limanları yakınındaki yerler,

için gerekmesi halinde en geç 18/7/2014 tarihine kadar, özellikle çevresel gürültüye maruz kalma düzeylerinin insan sağlığı üzerinde zararlı etkilere yol açmasının mümkün olduğu ve çevresel gürültü kalitesini korumanın gerekli olduğu yerlerde, gürültü düzeyinin giderilmesine yönelik olarak tasarlanmış olması gerekir. Bu planlar; yerleşim alanı içerisindeki sakin alanları gürültü düzeyinin yükselmesine karşı korumayı amaçlayacak şekilde hazırlanır. Planlarda yer alacak tedbirler eylem planları hazırlamakla sorumlu kurum ve kuruluşların takdir yetkisine tabidir. Ancak, bu tedbirler bu Yönetmelikte verilen sınır değerlerin aşılması durumunda alınacak önlemler veya eylem planlarını hazırlamakla sorumlu kurum ve kuruluşlar tarafından seçilen diğer kriterlere de yer vermeli ve bilhassa stratejik gürültü haritalama ile tespit edilen en önemli alanlar için uygulanmalıdır.

b) 18/7/2019 tarihine kadar eylem planlarını hazırlamakla sorumlu kurum ve kuruluşlar, bu Yönetmelikte verilen sınır değerlerin aşılması durumunda alınacak tedbirlere veya eylem planlarını hazırlamakla sorumlu kurum ve kuruluşlar tarafından yerleşim alanları için ve ana demir yolları için olduğu kadar ana kara yolları için seçilen kriterler ile tanımlanabilen önceliklere belirgin bir şekilde yer veren eylem planlarının hazırlanmış olmasını temin eder.

c) Bu maddenin (a) ve (b) bendinde belirtilen sorumlular tarafından seçilen kriterler hakkında ilgili kurum ve kuruluşlar Bakanlığa bilgi verir.

d) Eylem planları Ek-V de verilen Eylem Planları İçin Asgari Gereksinimleri karşılayacak şekilde hazırlanır.

e) Eylem planları mevcut gürültü durumunu etkileyen çok önemli bir değişikliğin meydana gelmesi üzerine ve onaylanma tarihlerinden sonra en az beş yılda bir gözden geçirilir ve gerekiyorsa revize edilir.

f) Komşu konumda olan üye ülkelerle sınırlara yakın bölgeler için eylem planlarının yapımında Dışişleri Bakanlığı ile koordinasyon içinde işbirliği yoluna gidilir.

g) Eylem planlarının hazırlanma ve gözden geçirilmesine katılım için önceden ve etkili fırsatların verilmiş olması koşuluyla, eylem planlarını hazırlamakla sorumlu kurum ve kuruluşlarca eylem planlarının kamuoyuna danışılması, bu katılım sonuçlarının dikkate alınması ve kamuoyunun alınan karar konusunda bilgilendirilmesi temin edilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Kamuoyunu Bilgilendirme, Verilerin Toplanması ve Raporlama

Kamuoyunu bilgilendirme

Madde 34 — Kamuoyunun bilgilendirilmesi ve katılımın sağlanmasına yönelik esaslar aşağıda belirtilmiştir:

a) Bu Yönetmeliğin 32 ve 33 üncü maddelerine istinaden Ek-IV ve Ek-V de yer alan esaslar çerçevesinde yapılan stratejik gürültü haritaları ve buna bağlı olarak hazırlanan eylem planlarının 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu uyarınca kamuoyunun görüşüne açılması ve kullanılacak bilgi teknolojilerinden de yararlanılarak yayımlanması gerekir.

b) Bu bilgiler kolay ulaşılabilir ve tam anlaşılır şekilde sunulur. Bilgilerin en önemli noktalarını özetleyen bir metin yurt çapında yayın yapan yüksek tirajlı en az bir gazete ile mahalli gazetede ilan edilir.

c) İlgili dokümanlar ilanın yayımından itibaren bir ay süreyle kamuoyunun kullanımına açık tutulur. Bu süre içerisinde stratejik gürültü haritaları ve eylem planları ile

ilgili görüşler yazılı olarak, stratejik gürültü haritaları ve eylem planlarını hazırlayan kurum ve kuruluşlara verilir. Bu süreden sonra yapılacak itirazlar kişisel haklarla ilgili değilse dikkate alınmaz.

Verilerin Bakanlık tarafından toplanması ve yararlanması

Madde 35 — Stratejik gürültü haritaları ve eylem planlarına ilişkin verilerin Bakanlık tarafından toplanması ve yararlanıcıların kullanımının sağlanmasına yönelik esaslar aşağıdaki şekilde tespit edilmiştir:

a) Ek-VI da değinildiği gibi 32 ve 33 üncü maddelerde belirtilen tarihlerden itibaren en geç altı ay içinde stratejik gürültü haritalarından alınan bilgiler ile eylem planı özetleri Bakanlığa gönderilir.

b) Bakanlık; kurumlar arasında teknik ve bilgi sağlayıcı nitelik taşıyan işleri kolaylaştırmak için stratejik gürültü haritalarındaki bilgiler ile ilgili bir veri tabanı kurar.

c) Bakanlık, beş yılda bir stratejik gürültü haritaları ve eylem planlarındaki bilgileri özetleyen bir raporu hazırlayarak ilgili kurum ve kuruluşların kullanımına açar. İlk rapor 18/6/2015 tarihine kadar hazırlanır.

ONUNCU BÖLÜM

Harita ve Eylem Planı Onay Prosedürü

Stratejik gürültü haritaları ve eylem planları onay prosedürü

Madde 36 — Stratejik gürültü haritaları ve eylem planları onay prosedürü aşağıda belirtilmiştir:

a) Stratejik gürültü haritası ve eylem planlarının hazırlanmasından sorumlu olan kurum ve kuruluşlar; Ek-IV ve Ek-V de verilen tüm bilgi, belge ve dokümanları eksiksiz olarak hazırlayıp bir dilekçe ekinde Bakanlığa sunar.

b) Kaynak türüne göre 37 nci maddede belirtilen İnceleme ve Değerlendirme Komisyonunca değerlendirilir. Uygun olması halinde onaylanır.

c) Gürültü haritaları ve eylem planları onay prosedürü en geç doksan gün içerisinde sonuçlandırılır.

İnceleme ve değerlendirme komisyonu

Madde 37 — İnceleme ve Değerlendirme Komisyonunun oluşturulması ve çalışma usulü aşağıda belirtilmiştir:

a) Ulaşım kaynakları ve yerleşim yerleri için hazırlanan stratejik gürültü haritalarının ve eylem planlarının onay komisyonu; Bakanlığın Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü onayı ile oluşturulan bir başkan ve Bakanlığın ilgili birimleri, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı, Hazine Müsteşarlığı, valilik, büyükşehir belediyesi ve/veya il/ilçe/ilk kademe belediyesi, il özel idaresi, araştırma kurumları ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve sivil toplum örgütleri uzman temsilcilerinden oluşur.

b) Kurum ve kuruluşlardan katılacak temsilci sayısı ile komisyonun çalışma plan ve programı Genel Müdürlük Onayı ile belirlenir.

c) İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu, temsilci sayısının salt çoğunluğu ile toplanır.

d) Gerek görüldüğü hallerde diğer kurum/kuruluşlardan da temsilciler çağrılabilir.

e) Stratejik gürültü haritaları ve eylem planları komisyon kararı esas alınarak Bakanlıkça onaylanır.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Gürültü Kontrol İzin Belgesi ve Değerlendirme Kriterleri

Gürültü kontrol izin belgesine tabi işletmeler

Madde 38 — Çalışmaları ve yapısı uyarınca gürültü kirliliğine neden olan ve bu Yönetmeliğin Ek-VII de A ve B listelerinde belirtilen faaliyetlerin kurulması ve işletilmesi için Bakanlıktan Yeterlik Belgesi almış kurum veya kuruluşlarca hazırlanan Akustik Rapora istinaden Gürültü Kontrol İzin Belgesi alınır.

a) Ek-VII Liste A da verilen işletmeler için Gürültü Kontrol İzin Belgesi Bakanlıkça,

b) Ek-VII Liste B de verilen işletmeler için Gürültü Kontrol İzin Belgesi bu yönetmeliğin belediye sınırları içerisinde belediye, belediye sınırları dışında ilin en büyük mülki amirince verilir.

Gürültü kontrol izin belgesi talebinin değerlendirilmesi

Madde 39 — Bu Yönetmeliğin Ek-VII Liste A ve B sinde yer alan mevcut ve planlanan faaliyetlerin belge talepleri aşağıdaki şekilde değerlendirilir:

a) Planlanan işletme 16/12/2003 tarihli ve 25318 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Yönetmeliğine tabi ise; faaliyet sahibinin hazırlamak zorunda olduğu Çevresel Etki Değerlendirme Raporunun gürültü ile ilgili bölümü, Akustik Raporunda yer alan esaslar çerçevesinde hazırlanır. Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliğine göre verilen ÇED Olumlu Kararı veya Çevresel Etkileri Önemsizdir Kararı, Gürültü Kontrol İzin Belgesi yerine geçer.

b) Planlanan işletme ÇED Yönetmeliğine tabi değilse; faaliyet sahibi tarafından, Bakanlıkça Yeterlik Belgesi verilen kurum veya kuruluşlara hazırlanan Akustik Rapora istinaden Gürültü Kontrol İzin Belgesi alınır.

c) Bu Yönetmeliğin Ek-VII Liste A ve B sinde verilen mevcut işletmeler için; Bakanlıkça Yeterlik Belgesi verilen kurum veya kuruluşlara hazırlanan Akustik Rapora istinaden Gürültü Kontrol İzin Belgesi alınır. Bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden önce kurulmuş mevcut faaliyetlerden ÇED Olumlu Kararı veya Çevresel Etkileri Önemsizdir Kararı olanlar için bu belgeler Gürültü Kontrol İzin Belgesi yerine geçmez. Üç yıl içinde Gürültü Kontrol İzin Belgesi alınır.

d) İşletme sahibi; Bakanlıkça Yeterlik Belgesi verilmiş kurum veya kuruluşlara hazırlattığı Akustik Raporu bir dilekçe ekinde Gürültü Kontrol İzin Belgesi vermekle yetkili makama verir.

e) Akustik Raporda istenen bilgi ve belgelerin eksiksiz olarak sunulması durumunda, işletmecinin Gürültü Kontrol İzin Belgesi talebi en geç altmış gün içinde değerlendirilerek belge düzenlenir.

Açılma ve Çalışma Ruhsatı

Madde 40 — Gayri Sıhhi Müesseseler Yönetmeliği ve diğer ilgili mevzuat kapsamında verilecek açılma ve çalışma ruhsatlarında Gürültü Kontrol İzin Belgesi aranır. Gayri Sıhhi Müesseseler Yönetmeliği ve diğer mevzuat kapsamında ruhsat almış ve bu Yönetmeliğin Ek-VII Liste A ve B sinde yer alan faaliyetler, üç yıl içerisinde Gürültü Kontrol İzin Belgesini alır.

Gürültü kontrol izin belgesine tabi işletmelerde yapılacak değişiklikler

Madde 41 — Gürültü kaynaklarının yeri, yapısı ve işletmesinde yapılacak değişikliklerin, gürültü seviyesinin artışına neden olması durumunda bu değişiklikleri içeren Akustik Raporun hazırlanarak Gürültü Kontrol İzin Belgesinin yenilenmesi gerekir. Değişiklik başvuruları Gürültü Kontrol İzin Belgesi vermeye yetkili makam tarafından en geç altmış gün içerisinde değerlendirilerek karara bağlanır.

İşletmenin faaliyetinin sona ermesi veya el değiştirme

Madde 42— Bir işletmenin faaliyetinin sona ermesi halinde, işletmeci tarafından otuz gün içerisinde yetkili makama bilgi verilir. Bir tesisin kira veya satış ve benzeri yolla el değiştirmesi durumunda 10 uncu maddede belirtilen yükümlülükler uymalıdır.

Yenileme zorunluluğu

Madde 43 — Bu Yönetmeliğin Ek-VII Liste A sinde yer alan işletmelerin üçer yıllık, Liste B sinde yer alan işletmelerin ise beşer yıllık periyotlarla Gürültü Kontrol İzin Belgelerinin yenilenmesi gerekir.

İzin alınması zorunlu olmayan gürültü kaynaklarını işletenlerin yükümlülükleri

Madde 44 — Gürültü Kontrol İzin Belgesine tabi olmayan işletmelerce; işletme sırasında ortaya çıkan çevresel gürültü, mevcut arka plan gürültüsünü 5 dBA'dan fazla aşmayacak ve 28 inci maddeye ekli Tablo-8 deki değerleri sağlayacak şekilde gürültü kontrol ve önleme tedbirlerinin alınması zorunludur. Tedbirlerin alınabilmesi için, alınacak tedbirin özelliğine bağlı olarak en az bir ay süre verilir.

ONİKİNCİ BÖLÜM

Ölçüm, Haritalama ve Değerlendirme

Çevresel gürültü değerlendirme esasları

Madde 45 — Çevresel gürültü ölçümleri; bir çevrede gürültü sorunu boyutunun ve etki alanının tespiti, gürültü kontrolü için alınacak önlemlerin saptanması veya etkilenme analizleri için yapılır. Kaynak bazına bağlı olarak bu Yönetmelikte verilen çevresel gürültü düzeyinin tespitinde Ek-II de detayları verilen ölçüm ve hesaplama yöntemleri kullanılır.

Çevresel titreşim değerlendirme esasları

Madde 46 — Çevresel titreşim ölçümleri; faaliyete bağlı olarak titreşim hızının, ya tepe değer ya da rms değeri cinsinden 1-100 Hz arasında 1/3 oktav bantlarda üç yönde yapılır ve bunlardan en yüksek olanı alınır. Grafikler logaritmik eksenlerde çizilir.

Akustik yalıtım değerlendirme esasları

Madde 47 — Yapı elemanlarından sesin iletimi ve yayılması; havada oluşan sesin bir mekandan diğerine iletilmesi ve darbe (strüktür doğuşlu ses) sesinin alıcı mekandan hava doğuşumlu ses olarak yayılması ve yapı yoluyla daha uzak mekanlara taşınıp hava doğuşumlu ses olarak yayılması şeklinde olduğundan, akustik yalıtımın hesap yoluyla tespitinde ISO 12354-1, ISO 12354-2, ISO 12354-3 ve ISO 12354-4 standartları, ölçüm yoluyla tespitinde ise TSEN ISO 140-1, TSEN ISO 140-2, TSEN ISO 140-6, TSEN ISO 140-9, TSEN ISO 140-10 ve TS ISO 140-3, TS ISO 140-4, TS ISO 140-5, TS ISO 140-7, TS ISO 140-8 standardındaki esaslara uyulur. Çok katlı yapı elemanlarının kullanılması halinde çok katlı yapı elemanlarının

ses geçiş kaybı hesaplamasında, geçerliliği bilimsel olarak kanıtlanmış bir yöntem seçilebilir ya da ulusal veya uluslar arası akreditasyon belgesine sahip laboratuvarlarca yapılmış test sonuçları kullanılabilir. Yalıtım değerlendirmelerinde ISO 717' ye göre de Rw değeri kullanılır.

Darbe gürültüsü ölçüm esasları

Madde 48 — Döşemelerin darbe gürültüsü ses geçirmezliğinin belirlenmesinde, TS ISO 140-8 standardı esas alınarak ölçümler yapılacak ve yapılan ölçümlerde ISO 717'ye göre de Rw değeri kullanılır.

Ölçümler için yapılacak
harcamalar

Madde 49 — Bu Yönetmelik çerçevesinde yapılacak gürültü ve titreşim ölçümleri (raporlama, haritalama, denetim ve şikayetlerin değerlendirilmesi ve benzeri.) için gerekli harcamalar işletmeci tarafından karşılanır.

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yeterlik Belgesi Değerlendirme Kriterleri

Yeterlik belgesi talebinde aranan kriterler

Madde 50 — Yeterlik belgesi talebinde aranacak özellikler aşağıda belirtilmiştir:

a) Gürültü, titreşim ve yalıtım ölçümü ve hesaplamaları ile kontrol tedbirlerine ilişkin Performans/Akustik Rapor hazırlama ve benzeri için; üniversitelerin mühendislik, mimarlık fakültelerinin birinden mezun personel ve bu personelin denetiminde meslek liselerinin elektrik, elektronik, makine ve benzeri teknik bölümlerinden mezun olmuş ve Bakanlıkça detayları belirlenen eğitim programını tamamlayarak sertifika almış veya akustik konusunda akademik çalışmaları bulunan kişiler tarafından yapılır.

b) Gürültü haritalarının hazırlanması ve Doz - Etki Analizlerinin yapılması işi; üniversitelerin mühendislik, mimarlık fakültelerinin birinden mezun olmuş, Bakanlıkça detayları belirlenen eğitim programını tamamlayarak sertifika almış veya akustik konusunda akademik çalışmaları bulunan kişiler tarafından yapılır.

c) Gürültü haritaları esas alınarak zararlı etkilere yol açmanın mümkün olduğu ve çevresel gürültü kalitesinin korunmasının gerekli olduğu yerlerde gürültü önleme ve azaltmaya yönelik hazırlanacak eylem planları; üniversitelerin mühendislik, mimarlık fakültelerinin birinden mezun olmuş, Bakanlıkça detayları belirlenen eğitim programını tamamlayarak sertifika almış kişiler ile gürültü/titreşimin kontrolüne yönelik uygulamalar veya ulusal/uluslararası akustik projelerin hazırlanması ve uygulanmasında çalışmış, kamu veya özel sektörde teknik ve hukuki sorumluluğu olan, mesleğinde en az üç yıllık deneyimi olan veya akustik konusunda akademik çalışmaları bulunan kişiler tarafından hazırlanır.

d) Bu Yönetmelik kapsamında gerçekleştirilecek gürültü ve titreşim ölçümlerinin geçerliliği ve sonuçların güvenilirliğinin sağlanması için ölçümlerin izlenebilirliğinde 25/11/2001 tarihli ve 24594 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış TÜRKAK Ölçümlerin İzlenebilirliği Hakkında Tebliğ (Akreditasyon: 2001/6)'e uyulur.

e) Bu maddenin (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen eğitim programlarına yönelik esaslar Bakanlıkça belirlenip yayımlanır.

Yeterlik belge talebinin değerlendirilmesi esasları

Madde 51 — Bu Yönetmelikte belirtilen esaslar çerçevesinde hazırlanması zorunlu olan Performans/Akustik Rapor, gürültü haritaları ve eylem planlarını hazırlayacak kurum ve kuruluşlar;

a) Bu Yönetmelikte belirtilen ölçümler için ulusal veya uluslararası kurum ve kuruluşlardan alınan Akreditasyon Belgesi,

b)Yapmak istedikleri çalışmalara istinaden bu Yönetmeliğin 50 nci maddesinde belirtilen sertifikaları veya akustik konusunda akademik çalışmaları bulunan kişilerin çalışmalarını da içeren özgeçmişlerini,

c) Performans/Akustik Rapor ve gürültü haritası hazırlamada izlenecek metot, ölçüm yöntemleri, hesaplama metotları ve kullanılacak yazılım programı (lisanslı olup olmadığı ve benzeri) ile, alan çalışması dışında yapılacak laboratuvar çalışmalarının niteliği ve ekipmanların özelliklerine ilişkin bilgileri,

içeren dokümanlarla birlikte bir dilekçe ekinde Bakanlığa müracaat etmesi halinde, söz konusu talep bu Yönetmeliğin 52 nci maddesinde belirtilen komisyon tarafından otuz gün içerisinde incelenerek, uygun bulunanlara Yeterlilik Belgesi verilir.

d)Yeterlilik Belgesi bulunmayan kurum/ kuruluş/kişilerin yaptığı ölçümler Bakanlıkça kabul edilmeyecektir.

e) Bakanlık Yeterlik Belgesi verdiği kurum/kuruluşların listesini ve listedeki iptal ve değişiklik bilgilerini kendi internet sitesinde yayımlar.

Yeterlik belgesi inceleme ve denetleme komisyonu

Madde 52 — Yeterlik belgesi talepleri; Bakanlığın Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

Ölçüm ve İzleme Dairesi Başkanlığı koordinasyonunda Hava Yönetimi Dairesi Başkanlığının da katılımı sağlanarak değerlendirilir. Gerek görüldüğü hallerde diğer kurum/kuruluşların görüşü alınır veya temsilcileri çağrılabilir. Bakanlık, Yeterlik Belgesinin verilmesini müteakip, hazırlayacağı denetleme planı çerçevesinde yetki verilen kurum/kuruluşların gözetimi ve denetimini yapar. Yeterlilik Belgesi alan kuruluşların denetim sonuçlarında yeterliliğe aykırı bir durumun tespit edilmesi halinde kuruluş önce uyarılır, tekrarı halinde ise Yeterlik Belgesi iki yıl süre ile iptal edilir ve Bakanlığın internet sitesinde yayımlanır.

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Şikayetlerin Değerlendirilmesi, Denetim, Teşvik ve İdari Yaptırımlar

Şikayetlerin değerlendirilmesi

Madde 53 — Bu Yönetmeliğin yetki alanı içerisinde yer alan gürültü kaynakları bazında yaşanan sorunlar nedeniyle oluşan şikayetlerin değerlendirilmesinde aşağıdaki esaslara uyulur:

a) Gürültü/titreşim konulu şikayet, belediye sınırları içerisinde belediyeye, belediye sınırları dışında ilin en büyük mülki amirine intikal ettirilir.

b) Şikayetin mahallinde incelenmesi ve değerlendirilmesinde; 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu kapsamındaki yerler için genel kolluğun, 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu hükümleri uyarınca çıkarılan Jandarma Teşkilatı Görev ve Yetkileri Yönetmeliği'nin 62 nci maddesi kapsamındaki konular içinde jandarmanın desteği sağlanır.

c) Şikayetlerin değerlendirilmesinde; bu Yönetmeliğin 50 nci maddesi (a) bendinde belirtilen sertifikaya sahip en az iki teknik personel ve bu Yönetmelik kapsamında getirilen esas ve standartlara uygun ölçüm ekipmanı bulundurulur.

d) Şikayet mahallinde aşağıdaki hususlar çerçevesinde değerlendirme yapılır.

1) Şikayete neden olan faaliyetin gürültü kaynaklarının varsa ses gücü düzeyleri, süre ve sıklığı, gürültüden etkilenen kişi sayısı, kaynak çevresinde gürültüye katkıda bulunan başka kaynakların olup olmadığı, gürültü sorunu oluşturan ekipmanlar bazında gerekli bilgiler, ölçüm noktaları ve yerleri, ölçüm yapılan ortamın akustik özellikleri (yansıtıcı yüzeylerin varlığı ve konuları ve benzeri bilgiler ile yapının yalıtım özelliği) belirlenir.

2) Tespit edilen noktalarda bu Yönetmelikte belirtilen esaslar çerçevesinde ölçümler gerçekleştirilir.

3) Çevresel gürültü düzeyleri ve arka plan gürültü düzeyi belirlenir.

4) Tüm konuları detay bir şekilde açıklayan durum tespit raporu hazırlanır.

5) Raporda yapılan değerlendirmeler doğrultusunda bu Yönetmelikte verilen sınır değerlerin aşılması halinde gerekli tedbirlerin alınması istenir. Alınacak tedbirin özelliğine bağlı olarak en az bir ay süre verilir.

e) Bu maddenin (a) bendinde belirtilen yetkililere, gerekli tedbirlerin alındığının bildirilmesinden sonra mahallinde tekrar bir değerlendirme yapılarak şikayet sonuçlandırılır.

Denetim

Madde 54 — Bu Yönetmelikle getirilen esaslar, sınırlamalar ve yasaklamalara uyulup uyulmadığının denetimi, gerekli izinlerin verilmesi 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanun kapsamında çıkarılan ilgili yönetmelikler ile 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ve 7/12/2004 tarihli ve 5272 sayılı Belediye Kanunu hükümlerine göre belediye sınırları içerisinde belediyeler, belediye sınırları dışında ilin en büyük mülki amirince yapılır.

Teşvik

Madde 55 — Gürültünün önlenmesine ve giderilmesine yönelik faaliyetler Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan mevzuat kapsamında teşvik tedbirlerinden yararlandırılır.

İdari Yaptırımlar

Madde 56 — Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı davranışlar hakkında; 2872 sayılı Çevre Kanunu'nda öngörülen cezai hükümler ile idari yaptırımlar uygulanır.

ONBEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

Madde 57 — 11/12/1986 tarihli ve 19308 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gürültü Kontrol Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1 — Bu Yönetmeliğin yayımından önce kurulmuş veya kurulma aşamasındaki Gürültü Kontrol İzin Belgesine tabi işletmeciler bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren üç yıl içinde Gürültü Kontrol İzin Belgesini alır. Bu süre içerisinde çevrede gürültü rahatsızlığı oluşturulmaması için geçici tedbirler alınarak Bu Yönetmelikteki sınır değerler sağlanır.

Geçici Madde 2 — İşletmeciler bu Yönetmeliğin 23 üncü maddesinin (c) bendinde belirtilen gürültü ölçüm/kontrol/izleme sistemini bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren iki yıl içerisinde kurar.

Geçici Madde 3 — Bu Yönetmeliğin 50 nci maddesinin; (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen sertifikalar, bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren altı ay sonra istenir.

Geçici Madde 4 — Bu Yönetmeliğin; 53 üncü maddesinin (c) bendinde belirtilen şikayetlerin değerlendirilmesinde, teknik personel için gerekli olan sertifika, bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren altı ay sonra aranır.

Geçici Madde 5 — Bu Yönetmeliğin 21 inci maddesinin (b) bendinde belirtilen kara yolları, 22 nci maddesinin (c) bendinde belirtilen demir yolları ve 23 üncü maddesinin (d) bendinde belirtilen hava alanları için; 2022 tarihine kadar gürültü haritaları hazırlanır ve sınır değerlerin aşıldığı yerler için gerekli tedbirlerin alınmasına yönelik eylem planları yapılarak uygulamaya konulur.

Yürürlük

Madde 58 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 59 — Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Orman Bakanı yürütür.

EK-I

GÜRÜLTÜ GÖSTERGELERİ

1) Gündüz-Akşam-Gece Düzeyi L_{gag} : Desibel A (dBA) olarak gündüz-akşam-gece düzeylerinin aşağıda verilen formülle ifade edilmesidir.

$$L_{gag} = 10 \log \left[\frac{1}{24} \left(12 \times 10^{\frac{L_{gündüz}}{10}} + 4 \times 10^{\frac{L_{akşam+5}}{10}} + 8 \times 10^{\frac{L_{gece+10}}{10}} \right) \right]$$

Formülde

$L_{gündüz}$: TS 9798 (ISO 1996-2) de tanımlandığı gibi A ağırlıklı uzun dönem ses düzeyi ortalaması olup, yılın gündüz sürelerinin tamamına göre belirlenmiştir.

$L_{akşam}$: TS 9798 (ISO 1996-2) de tanımlandığı gibi A ağırlıklı uzun dönem ses düzeyi ortalaması olup, yılın akşam sürelerinin tamamına göre belirlenmiştir.

L_{gece} : TS 9798 (ISO 1996-2) de tanımlandığı gibi A ağırlıklı uzun dönem ses düzeyi ortalaması olup, yılın gece sürelerinin tamamına göre belirlenmiştir.

Formülde:

Gündüz: 07.00'den 19.00'a kadar olmak üzere 12 saat,

Akşam: 19.00'dan 23.00'e kadar olmak üzere 4 saat,

Gece: 23.00'den 07.00'ye kadar olmak üzere 8 saattir.

Yıl: Ses yayma ve meteorolojik durumlar açısından ortalama bir yıl olan ilgili yıldır.

Formülde:

a) Değerlendirilmekte olan konutun cephesinden yansıyan sesin hesaba katılmadığı sesler (bu genel bir kural olarak bir ölçüm halinde 3dB 'lik bir düzeltme yapılmasını gerektirir.) tesadüfi ses olarak tanımlanır.

b) L_{gag} tayin noktasının yüksekliği uygulamaya göre değişir.

1) Bir bina içinde veya civarında gürültüye maruz kalma ile ilgili olarak stratejik gürültü haritası yapmak amacıyla hesaplamalar yapılması durumunda, gürültüye en fazla maruz kalan cephedeki tayin noktasının zeminden $4.0 \pm 0,2$ m (3.8 m ile 4.2 m arası) yukarıda olması zorunludur. Bu amaca yönelik olarak gürültü yayan kaynağa dönük ve en yakın olan dış duvarın gürültüye en fazla maruz kalan cephe olarak kabul edilmesi gereklidir. Başka amaçlar için başka tercihler yapılması mümkündür.

2) Bir bina içinde veya civarında gürültüye maruz kalma ile ilgili olarak stratejik gürültü ölçümleri uygulamak için yapılacak ölçümlerde daha farklı yüksekliklerin de seçilmesi mümkündür. Ancak seçilecek değerlendirme noktasının yüksekliği hiçbir zaman zemine 1.5 m mesafenin altında olmamalı ve ölçüm sonuçları üzerinde 4.0 m.lik eşdeğer yüksekliğe göre düzeltme yapılmalıdır.

3) Akustik planlama ve gürültü bölgeleme gibi başka amaçlar için başka yüksekliklerin seçilmesi mümkündür. Ancak bu yükseklikler hiçbir zaman zeminden 1.5 m yükseklik düzeyinden düşük olmamalıdır.

Örneğin:

- Tek katlı evlerin bulunduğu kırsal alanlar,
- Belirli konut alanları üzerindeki gürültü etkisini indirmeye yönelik yerel tedbirleri tasarlamak,
- Sınırlı bir alandaki her bir konutun maruz kaldığı gürültü düzeyini gösteren ayrıntılı bir gürültü haritası hazırlamak.

2) Gece Süresi Gürültü Göstergesinin Tanımı: Gece süresi gürültü göstergesi olan L_{gece} TS 9798 (ISO 1996-2) de tanımlandığı gibi bir A ağırlıklı uzun dönem ses düzeyi ortalaması olup, yılın gece sürelerinin tamamına göre belirlenmiştir. Bu tanım kapsamında:

Gece süresi I-1 de tanımlandığı gibi sekiz saattir.

Yıl ise I-1 de tanımlandığı gibi, ses yayma ve meteorolojik durumlar açısından ortalama bir yıl olan ilgili yıldır.

Tesadüfi ses I-1-a da tanımlandığı gibi işleme alınmalıdır.

Tayin noktası L_{gag} tanımında verildiği gibidir.

3) İlave Gürültü Göstergeleri

a) Bazı hallerde L_{gag} ve L_{gece} ve uygun bulunulan hallerde $L_{gündüz}$, $L_{akşam}$ ve L_{eq} 'e ilave olarak özel gürültü göstergeleri ile bunlarla ilgili dördüncü bölümde yer alan sınır değerlerinin kullanılması yararlı olabilir. İlave gürültü göstergelerine bazı örnekler aşağıda verilmiştir,

b) İncelenmekte olan gürültü kaynağı ilgili zaman süresinin sadece çok kısa bir bölümünde faaliyet gösterir,

(Örneğin, bir yılın gündüz süreleri toplamının veya bir yılın akşam süreleri toplamının veya bir yılın gece süreleri toplamının % 20'sinden daha az)

c) Bir veya daha fazla süre içindeki gürültü yaratan olay sayısı ortalaması çok düşüktür, (Örneğin, gürültü yaratan olay sayısının saatte birden daha az olması; gürültü yaratan bir olayın beş dakikadan daha kısa bir süre içinde sona eren gürültü olarak tanımlanması mümkündür. Buna örnek olarak geçen bir uçak veya trenin çıkardığı gürültü sayılabilir.)

d) Gürültünün düşük frekanslı içeriğinin güçlü olması,

e) Gürültünün zirveye çıkması durumunda gece süresi boyunca koruma için, L_{Amax} veya SEL, (sese maruz kalma düzeyi)

f) Yılın belirli bir bölümünde veya hafta sonunda ek koruma,

g) Gündüz süresi boyunca ek koruma,

h) Akşam süresi boyunca ek koruma,

i) Farklı kaynaklardan yayılan gürültülerin kombinasyonu,

j) Açık arazide sakin alanlar,

k) Bir gürültünün güçlü tonal komponentler içermesi,

l) Çok kısa sürede etki yapma özelliği olan gürültü.

EK-II

GÜRÜLTÜ GÖSTERGELERİ DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ

Stratejik gürültü haritaları hazırlama ve diğer kaynaklar için gürültü değerlendirmesinde kullanılan gürültü göstergelerini, aşağıda verilen gerek hesaplama, gerekse ölçüm yolları ile belirlemek mümkündür. Tahminler için sadece hesaplama yöntemi kullanılır.

1) HESAPLAMA YÖNTEMLERİ

Ulaşım ve endüstri kaynaklı çevresel gürültü düzeyinin tayin edilmesinde aşağıdaki hesaplama yöntemleri kullanılacaktır.

a) Endüstriyel Gürültü İçin: TS ISO 9613 – 2: Akustik - Açık Havada Ses Yayıılımın Zayıflatılması, Kısım 2: Genel Hesaplama Yöntemleri,

Bu yöntem için uygun gürültü yayma verileri (girdi verisi), aşağıdaki yöntemlerden birine göre yapılacak ölçümler ile elde edilir:

ISO 8297 : Akustik – Çevredeki Ses Basınç Düzeylerinin Değerlendirilmesi İçin Çok Kaynaklı Endüstriyel Tesislerde Ses Gücü Düzeylerinin Belirlenmesi – “Mühendislik Yöntemi”.

TS EN ISO 3744: Akustik -Ses Basıncı Mühendislik Yöntemi Kullanarak Yansıtıcı Bir Düzlem Üzerindeki Tamamen Açık Bir Alanda Ses Gücü Düzeylerinin Belirlenmesi.

TS EN ISO 3746: 1995 Akustik –Yansıtıcı Bir Düzlem Üzerindeki Gürültü Kaynaklarının Ses Gücü Düzeylerinin Örtüşen Ölçüm Yüzeyi Kullanarak Belirlenmesi.

b) Hava Aracı Gürültüsü İçin : 1997 tarihli ECAC. CEAC Doc 29 Sivil Hava Limanları Etrafındaki Gürültü Konturlarını Hesaplamak İçin Standart Yöntem Hakkındaki Rapor. (farklı uçuş yolu modelleme yöntemleri arasında ECAC.CEAC Doc 29 belgesinin 7.5 inci bölümünde değinilen segmentasyon tekniği kullanılacaktır)

c) Karayolu Trafik Gürültüsü İçin : Fransız ulusal hesaplama yöntemi olan “NMPB – Routes – 96 (SETRA – CERTU – LCPC –CSTB)” ve Fransız standardı olan “XPS 31- 133”. Emisyonlarla ilgili veri girdileri için bu belgelerde “Guide du bruit des transports terrestres, fascicule prevision des niveaux sonores CETUR 1980 kılavuzu.

d) Demiryolu Gürültüsü İçin : Hollanda ulusal hesaplama yöntemi “Reken – Meervoorschrift Railverkeer slawaai” 96 kullanılacaktır.

Bu yöntemlerin L_{gag} ve L_{gece} tanımlarına adapte edilmesi zorunludur.

2) ÖLÇÜM YÖNTEMLERİ

a) EK I de açıklanan gösterge tanımlarına uygun olarak ve TS 9798 (ISO 1996–2)ve TS 9315 (ISO 1996–1)standartlarında belirtilen prensiplere uygun şekilde ölçümler yapılacaktır.

b) Bir yapı cephesi veya bir başka yansıtıcı eleman önünde yapılan ölçüm verileri, bu cephe veya elemandan yansımaların yol açtığı artıştan arındırmak amacıyla düzeltilmesi zorunludur. (Bu işlem genel bir kural olarak, ölçülen değerde 3 dB düzeltme yapılmasını gerektirir)

EK-III

ZARARLI ETKİLERİ TAYİN YÖNTEMLERİ

1) Doz-Etki İlişkisi: Gürültünün topluluklar üzerindeki etkilerini tayin etmek için doz-etki ilişkileri kullanılmalıdır. doz–etki ilişkileri özellikle aşağıda belirtilen öğeleri içerecektir:

a) Rahatsızlık ile kara yolu, demir yolu, hava yolu trafik gürültüleri ve endüstriyel gürültü için L_{gag} değeri arasındaki ilişki,

b) Uyku bozulması ile kara yolu, demir yolu, hava yolu trafik gürültüleri ve endüstriyel gürültü için L_{gece} değeri arasındaki ilişki.

Gerekli olması halinde:

1) Ek IV ün tanımladığı gibi gürültüye karşı özel izolasyonlu konutlar,

2) Ek IV ün tanımladığı gibi sakin bir cephesi olan konutlar,

3) Farklı iklimler / farklı kültürler,

4) Topluluk içindeki incinebilir gruplar,

5) Ses tonu yüksek endüstriyel gürültü,

6) Ani etki yapan endüstriyel gürültü ve diğer özel durumlar için özel doz–etki ilişkileri kurulması mümkündür.

EK-IV

STRATEJİK GÜRÜLTÜ HARİTALAMA İÇİN ASGARİ GEREKSİNİMLER

1) Stratejik gürültü haritası aşağıda belirtilen hususlardan herhangi birine yönelik verilerin sunuşunu içerecektir:

a) Bir gürültü göstergesi cinsinden mevcut, önceki veya öngörülen bir gürültü

- durumu,**
- b) Bir sınır değerinin aşılması,**
- c) Bir gürültü göstergesinin özel değerlerine maruz kalan belirli bir alandaki konut, okul ve hastanelerin tahmini sayısı,**
- d) Gürültüye maruz kalan bir alandaki tahmini insan sayısı.**

2) Stratejik gürültü haritaları kamuoyuna;

- a) Coğrafi paftalar,
b) Çizelgeler halindeki rakamsal veriler,
c) Elektronik form halindeki rakamsal veriler şeklinde sunulabilir.

3) Yerleşim alanlarının stratejik gürültü haritalarında;

- a) Kara yolu trafiği,**
b) Demir yolu trafiği,
c) Hava alanları,
- d) Limanlar dahil, endüstriyel faaliyetlerin yapıldığı yerlerden yayılan gürültüler özel bir önemle vurgulanacaktır.**

4) Stratejik gürültü haritaları aşağıda belirtilen amaçlar için kullanılacaktır:

- a) 35 inci maddenin (b) bendi ve Ek-VI ya uygun olarak Bakanlığa gönderilmesi gereken verilerin tedarik edilmesi,**
b) 34 üncü maddeye uygun olarak kamuoyu için bir bilgi kaynağı,
c) 33 üncü maddeye uygun olarak eylem planlarına esas teşkil etmesi.

Stratejik gürültü haritalarının yukarıda sıralanan her bir amaca uygun olarak hazırlanması gerekmektedir.

5) Stratejik gürültü haritalarının Bakanlığa gönderilmesi gereken veriler ile ilgili olarak asgari gereksinimler Ek VI nın 1.5, 1.6, 2.5, 2.6 ve 2.7 sinde tanımlanmıştır.

6) 34 üncü maddeye uygun olarak kamuoyuna bilgi vermek ve 33 üncü maddeye uygun olarak eylem planları geliştirmek için ilave ve daha ayrıntılı bilgilerin verilmesi gereklidir.

Örneğin;

- a) Her türlü grafiksel sunumlar,**
b) Her türlü sınır değerinin aşılmasını gösteren haritalar,
c) Gelecekte olası çeşitli durumlar ile mevcut durum karşılaştırmaları içeren fark haritaları,
d) Uygun hallerde 4 m'den daha fazla bir yükseklikte ölçülmüş olan bir gürültü gösterge değerini gösteren haritalar.

7) Yerel veya ulusal uygulamalara yönelik stratejik gürültü haritalarının 4 m. lik bir değer tayin yüksekliği ve EK-VI da tanımlanan usule uygun olarak 5 dB' lik L_{gag} ve L_{gecc} aralıkları ile yapılması zorunludur.

8) Yerleşim alanları için kara yolu trafik gürültüsü, demir yolu trafik gürültüsü ve hava aracı gürültüsü ile endüstriyel gürültüler için ayrı stratejik gürültü haritaları yapılmalıdır.

EK-V

EYLEM PLANLARI İÇİN ASGARİ GEREKSİNİMLER

1) Bir eylem planı asgari aşağıdaki unsurları içermesi zorunludur;

- a) Yerleşim alanları, ana kara yolları, ana demir yolları ve ana hava limanları ile hesaba katılan diğer gürültü kaynaklarının tanımları,
b) Sorumlu yetkili,
c) Yasal ögeler,
d) Dördüncü Bölümde yer alan her türlü sınır değer,

- e) Gürültü haritalama sonuçlarını gösteren bir özet,
- f) Gürültüye maruz kalan tahmini insan sayısının ve sorunların tanımı ile iyileştirilmesi gereken durumları içeren bir değerlendirme,
- g) Kamuoyuna danışma uygulamalarıyla ilgili olarak bu Yönetmeliğin 33 üncü maddesinin (g) bendine uygun şekilde düzenlenmiş bir kayıt,
- h) Halen yürürlükte olan gürültü azaltım önlemleri ve hazırlık aşamasındaki her türlü projeler hakkında bilgiler,
- ı) Sakin alanların korunmasına yönelik her türlü önlem de dahil olmak üzere, yetkili otoritelerin gelecek beş yıllık süre içinde uygulamayı planladığı faaliyetler,
- i) Uzun vadeli stratejiler,
- j) Mali bilgiler (eğer varsa): Bütçeler, maliyet etkinlik değerlendirmeleri, maliyet-fayda değerlendirmeleri,
- k) Uygulamaları ve eylem planının sonuçlarını değerlendirmek için öngörülen hazırlık ve tedbirler.

2) Yetkili otoriteler tarafından kendi yetki alanları kapsamında alınabilecek önlemler arasında;

- a) Trafik planlaması,
- b) Arazi kullanım planlaması,
- c) Gürültü kaynaklarında teknik önlemler,
- d) Daha az gürültü üreten kaynakların seçilmesi,
- e) Ses yayımının azaltımı,
- f) Düzenleyici veya ekonomik nitelikli önlem ve teşvikleri saymak mümkündür.

3) Her eylem planının etkilenen (rahatsız edilen, uykusu bozulan veya başka türlü) insan sayısındaki azalma cinsinden ifade edilen tahminleri içermesi gereklidir.

EK-VI

BAKANLIĞA GÖNDERİLMESİ GEREKEN VERİLER

Aşağıda belirtilen verilerin Bakanlığa gönderilmesi gereklidir.

1) Yerleşim alanları için;

- 1) Yer, boyut ve sakin sayısı olarak toplu yerleşim yerinin kısa ve öz bir tanımı.
- 2) Yetkili otorite.
- 3) Geçmişte uygulanmış olan gürültü denetim programları ile uygun gürültü önlemleri.
- 4) Kullanılmış olan hesaplama ve ölçüm yöntemleri.
- 5) Konut ve meskenlerin en fazla gürültüye maruz kalan cephelerinde yaşayan ve her biri için ayrı ayrı olmak üzere maruz kaldığı kara yolu, demir yolu ve hava trafiği ile endüstriyel kaynaklardan yayılan gürültü düzeyi aşağıda verilen ve zeminden 4 m yükseklikte dB olarak ölçülmüş L_{gag} değer aralıklarının her birine uyan tahmini sakin sayıları (yüz sakin olarak): 55-59, 60 – 64, 65 – 69, 70 – 74, > 75. Bu sayıların en yakın yüz rakamına yuvarlanmış olması zorunludur. (örneğin : 5200 = 5150 ile 5249 arası; 100 = 50 ile 149 arası; 0 = 50 den daha az) Bunun dışında uygun bulunması ve mümkün olması durumunda, yukarıda belirtilen kategoriler kapsamındaki sakinlerin yaşamakta olduğu konut ve meskenlerin ne kadarında:
  - a) Önlenmeye çalışılan gürültüye karşı izolasyon bulunduğu, izolasyon ile kastedilen bir binada çevresel gürültüye karşı çok daha yüksek izolasyon değerlerinin korunması olanağı veren havalandırma veya iklim koşullandırma gibi tesisler ile beraber, bir veya daha fazla çevresel gürültü çeşidine karşı özel izolasyon bulunmasıdır.
  - b) Sakin cephe bulunduğu da belirtilmesi gereklidir. Bir konutun maruz kaldığı ve belirli bir kaynaktan yayılan gürültü için yerden 4 m. yükseklikte ve ölçüm yapılan cephenin 2 m. önünde ölçülen L_{gag} değerinin, en yüksek L_{gag} değeri olan cephenin değerinden en az 20 dB az olduğu cephe sakin cephe olarak tanımlanmaktadır.Yukarıda belirtilen değerlere 5 inci maddede belirtilen ana kara yolları, ana demir yolları ve ana hava limanlarının ne ölçüde ve nasıl katkıda bulduklarının da belirtilmiş olması zorunludur.
- 6) Gürültüye maruz kalan konutlarda yaşayan ve her biri için ayrı olmak üzere, maruz kaldığı kara yolu, demir yolu ve hava trafiği ile endüstriyel kaynaklardan yayılan gürültü düzeyi aşağıda verilen ve en fazla gürültüye maruz cephede zeminden 4 m yükseklikte dB olarak ölçülmüş L_{gece} değer aralıklarının her birine uyan tahmini sakin sayıları (yüz sakin olarak): 50

- 54, 55- 59, 60 – 64, 65 – 69, > 70.

Bunun yanında, uygun bulunması ve mümkün olması durumunda, yukarıda belirtilen kategoriler kapsamındaki sakinlerin yaşamakta olduğu konut ve meskenlerin ne kadarında:

a) Önlenmeye çalışılan gürültüye karşı paragraf Ek-VI-1.5 de belirtilen özel izolasyon bulunduğu,

b) Ek -VI-1.5 de belirtilen sakin cephe bulunduğunun da belirtilmesi gereklidir.

Yukarıda belirtilen değerlere 5 inci maddede belirtilen ana kara yolları, ana demir yolları ve ana hava limanlarının ne ölçüde ve nasıl katkıda bulduklarının da belirtilmiş olması zorunludur.

7) Grafikselsunumların yapılması durumunda stratejik haritalarda en az 60, 65, 70 ve 75 dB eş tesviye konturlarının gösterilmesi zorunludur.

8) Ek V de belirtilen bütün önemli öğeleri kapsayan ve on sayfadan daha az uzunlukta bir eylem planı özeti.

2) Ana kara yolları, ana demir yolları ve ana hava limanları hakkında;

1) Yer, boyut ve üzerinde gerçekleşen trafik verileri olarak kara yolu, demir yolu veya hava limanlarının genel bir tanımını.

2) Çevrelerinin özelliklerinin tanımlanması : yerleşim alanları, köyler, kırsal alanlar olup olmadıkları, arazinin kullanım şekli hakkında bilgiler veya ana gürültü kaynakları.

3) Geçmişte uygulanmış olan gürültü denetim programları ile uygun gürültü önlemleri.

4) Kullanılan hesaplama veya ölçüm yöntemleri.

5) Yerleşim alanları dışında gürültüye maruz kalan konutlarda yaşayan ve maruz kaldığı gürültü düzeyi aşağıda verilen ve en fazla gürültüye maruz cephede zeminden 4 m yükseklikte dB olarak ölçülmüş L_{gag} değer aralıklarının her birine uyan tahmini sakin sayıları (yüz sakin olarak) 55- 59, 60 – 64, 65 – 69, 70 – 74, > 75.

Bunun yanında, uygun bulunması ve mümkün olması durumunda, yukarıda belirtilen kategoriler kapsamındaki sakinlerin yaşamakta olduğu konut ve meskenlerin ne kadarında:

a) Önlenmeye çalışılan gürültüye karşı Ek- VI- 1.5 de belirtilen özel izolasyon mevcut olduğu, ve

b) Ek -VI-1.5 de belirtilen nitelikte bir sakin cephenin bulunduğunun da belirtilmesi gereklidir.

6) Yerleşim alanları dışında ve maruz kaldığı gürültü düzeyi aşağıda verilen ve en fazla gürültüye maruz cephede dB olarak ölçülmüş L_{gece} değer aralıklarının her birine uyan konutlarda yaşayan tahmini sakin sayıları (yüz sakin olarak) 50 – 54, 55- 59, 60 – 64, 65 – 69, > 70.

Bunun yanında, uygun bulunması ve mümkün olması durumunda, yukarıda belirtilen kategoriler kapsamındaki sakinlerin yaşamakta olduğu konut ve meskenlerin ne kadarında:

a) Önlenmeye çalışılan gürültüye karşı Ek -VI-1.5 de belirtilen özel izolasyon bulunduğu,

b) Ek -VI-1.5’de belirtilen bir sakin cephe bulunduğunun da belirtilmesi gereklidir.

7) Sırasıyla 60, 65 ve 75 dB’ den daha yüksek L_{gag} değerlerine maruz kalan toplam alan (km^2 olarak) tahmini toplam konut – mesken sayısı (yüzün katları olarak) ve bu alanlardan her birinde yaşayan tahmini toplam sakin sayısı (yüzün katları olarak) da mutlaka belirtilmelidir. Verilen rakamların yerleşim alanlarını da içermesi zorunludur.

Köyler, kasabalar ve yerleşim alanlarının bu tesviye konturları içinde nerede buldukları hakkında bilgi vermek amacıyla en az bir veya daha fazla haritada 60, 65 ve 75 dB’ lik tesviye konturlarının gösterilmesi zorunludur.

8) Ek- V de belirtilen bütün önemli öğeleri kapsayan ve on sayfayı aşmayan uzunlukta bir eylem planı özeti.

EK-VII

GÜRÜLTÜ KONTROL İZİN BELGESİNE TABİ İŞLETMELERİN LİSTESİ

LİSTE A

1. Enerji sanayii

1.1.Öngörülen ısı girdisi 50 MW’ı geçen yakma tesisleri

1.2.Petrol ve gaz rafinerileri

1.3.Kok fırınları

1.4.Kömür gazlaştırma ve sıvılaştırma tesisleri

1.5. Nükleer güç santralleri

2. Metal üretimi ve işlenmesi

2.1. Metal cevheri (sülfür cevheri dahil) fırınlama ve kalıplama tesisleri

2.2. Sürekli döküm de dahil olmak üzere, saatlik kapasitesi 2.5 tonun üzerindeki pik (ham) demir veya çelik üretim tesisleri (birincil veya ikincil kaynak)

2.3. Demirli metalleri işleme tesisleri

(a) Saatlik ham çelik kapasitesi 20 tonun üzerindeki haddehaneler ,

(b) Her tokmağın 50 kilojulün üzerinde enerji ile çalıştığı ve kullanılan kalorifik enerjisinin 20 MW'tan fazla olduğu tokmaklı demirhaneler,

(c) Saatlik ham çelik girdisinin 2 tonu geçtiği koruyucu metal kaynağı uygulama tesisleri.

2.4. Günlük üretim kapasitesi 20 tonun üzerindeki demirli metal dökümhaneleri

2.5. Aşağıdaki üretimlerin yapıldığı tesisler

(a) Metalürjik, kimyasal veya elektrolitik prosesler (süreçler) ile maden cevheri, karışımı veya ikincil ham maddelerden, demirli olmayan saf metallerin üretilmesi,

(b) Alaşımlar da dahil olmak üzere, demirli olmayan metallerin, geri kazanılmış ürünlerle birlikte (rafineri, dökümhaneler, ve benzeri.) kurşun ve kadmiyum için günlük 4 tonu geçen veya diğer tüm metaller için günlük 20 tonu geçen eritme kapasitesine sahip eritme işlemi.

2.6. Elektrolitik veya kimyasal bir yöntemle, işlem haznesinin hacminin 30 m³ 'ü geçtiği bir kapasitede, metallerin veya plastik malzemelerin yüzeylerinin işlendiği tesisler

3. Maden sanayii

3.1. Döner fırınlarda , günlük kapasitesi 500 tonun üzerinde çimento klinkeri üretimi ve paketleme öğütme tesisleri veya günlük 50 tonun üzerinde bir kapasiteyle döner fırınlarda kireç üretimi veya günlük 50 tonun üzerinde bir kapasiteyle üretim yapan diğer fırınlar

3.2 Asbest üretimi veya asbest tabanlı ürünlerin imalatı için kullanılan tesisler

3.3. 20 tonu geçen bir eritme kapasitesi ile, cam lifler de dahil olmak üzere cam imalatı için kullanılan tesisler.

3.4. 20 tonun üzerinde bir eritme kapasitesiyle maden liflerinin üretimi de dahil olmak üzere madenlerin eritilmesinde kullanılan tesisler

3.5. Günlük üretimi 75 tonun üzerinde bir kapasiteyle ve/veya fırın kapasitesi 4m³'ün üzerinde ve her fırın için belirlenen yoğunluk 300 kg/m³'ün üzerinde olmak üzere pişirme (fırınlama) yoluyla, özellikle çatı kiremitleri, tuğla, ateş tuğlası, yassı kiremit, toprak veya porselen ürünlerin imalatının yapıldığı tesisler

4. Kimya sanayii

4.1. Aşağıdaki türde temel organik kimyasalların üretildiği kimya tesisleri

(a) Basit hidrokarbonlar, (doğrusal veya halkalı, doymuş veya doymamış, alifatik veya aromatik)

(b) Alkoller, aldehidler, ketonlar, karboksilik asitler, esterler, asetatlar, eterler, peroksitler, yapay reçineler gibi oksijen içeren hidrokarbonlar,

(c) Sülfürlü hidrokarbonlar ,

(d) Aminler, amitler, azotlu bileşikler veya nitratlı bileşikler, nitriller, siyanitler (siyanür), iso-siyanitler gibi nitrojenli hidrokarbonlar ,

(e) Fosforlu hidrokarbonlar,

(f) Halojenik hidrokarbonlar,

(g) Organometalik bileşikler,

(h) Temel plastik maddeler (polimerler, sentetik lifler ve selüloz tabanlı lifler),

(i) Sentetik kauçuklar,

(j) Boyalar ve pigmentler,

(k) Yüzey koruyucuları ve kimyasalları.

4.2. Petrokimya Tesisleri

4.3. Aşağıdakiler gibi temel inorganik kimyasalların üretildiği kimya tesisleri

(a) Amonyak gibi gazlar, klorin veya hidrojen klorin, florin veya hidrojen florin, karbon oksitler, sülfürlü bileşikler, nitrojen oksitler, hidrojen, sülfür dioksit, karbonil klorid,

(b) Kromik asit, hidroflorik asit, fosforik asit, nitrik asit, hidroklorik asit, sülfürik asit, oleum, sülfürlü asitler,

(c) Amonyum hidroksit, potasyum hidroksit, sodyum hidroksit gibi bazik maddeler ,

- (d) Amonyum klorid, potasyum klorat, potasyum karbonat, sodyum karbonat, perborat, gümüş nitrat gibi tuzlar,
- (e) Metal olmayan maddeler, metal oksitler veya kalsiyum karbid, silikon, silikon karbid gibi diğer inorganik bileşikler.
- 4.4. Fosfor-, nitrojen- veya potasyum tabanlı gübrelerin (basit veya bileşik haldeki gübreler) üretildiği kimya tesisleri
- 4.5. Temel bitkisel sağlık ürünleri ve biyosidlerin üretildiği kimya tesisleri
- 4.6. Kimyasal veya biyolojik yöntemlerle temel ecza ürünlerinin (tıbbi ürünler) üretildiği tesisler
- 4.7. Patlayıcıların üretildiği kimya tesisleri

5. Atık yönetimi

- 5.1. Tehlikeli atıkların bertaraf edildiği veya geri kazanıldığı, 14/03/2005 tarihli ve 25755 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinin EK-2A ve EK-2B de verilen ekleri (R1, R5, R6, R8 ve R9 işlemleri) ile atık yağların kontrolü hakkındaki 21.01.2004 tarihli ve 25353 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliğinde belirtilen ve günlük kapasitesi 10 tonun üzerindeki tesisler
- 5.2. Saatlik kapasitesi 3 tonun üzerindeki evsel atık yakma tesisleri
- 5.3. 14/3/2005 tarihli ve 25755 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinin EK-2A’da, D8 ve D9 başlıkları altında belirtilen ve günlük kapasitesi 50 tonun üzerindeki tehlikeli olmayan atıklar için bertaraf tesisleri
- 5.4. Organik olmayan atıklar için deponi alanları hariç, günlük kapasitesi 10 tondan fazlasına ulaşan veya toplam kapasitesi 25 000 tondan fazla olan deponi (düzenli depolama) tesisleri

LİSTE B

1. Liste A’da belirtilen faaliyetler dışındaki diğer faaliyetler

- 1.1. Aşağıdaki üretimler için endüstri tesisleri
- (a) Ağaçlardan kağıt hamuru veya diğer lifli maddeler üreten tesisler,
- (b) Günlük 20 tonun üzerinde bir kapasite ile kağıt ve karton üreten tesisler.
- 1.2. Günlük işleme kapasitesi 10 tonun üzerinde olan ön-işlem (yıkama, ağartma, pamuk parlatma işlemleri) veya iplik veya kumaş boyama tesisleri
- 1.3. İşlenmiş ürün kapasitesi 12 tondan fazla olan ham deri ve deri işleme tesisleri
- 1.4.(a) Günlük et üretim kapasitesi 50 tondan fazla olan mezbahalar
- (b) Aşağıdakilerden gıda ürünleri üretmek üzere uygulanan prosesler ve gıda işleme
- İşlenmiş ürün kapasitesi günlük 75 tonun üzerinde, hayvansal ham maddeler (süt dışında),
- İşlenmiş ürün kapasitesi günlük 300 tonun üzerinde bitkisel ham maddeler (yılın dörtte biri baz alınarak hesaplanan ortalama değer).
- (c) Elde edilen süt miktarı günlük 200 tondan fazla olan, süt işleme tesisleri (yıllık ortalama değer üzerinden)
- 1.5. Mezbaha atıklarının bertarafı veya geri kazanımına yönelik, arıtım/işleme kapasitesi günlük 10 tonun üzerindeki tesisler
- 1.6. Aşağıdaki üretim kapasitelerinin üzerinde kümes, büyük ve küçük baş hayvancılığı veya domuz yetiştiriciliği yapan tesisler
- (a) Kümes hayvancılığı için 40 000 adet,
- (b) Küçük baş hayvan yetiştiriciliği için 2000 adet veya
- (c) Büyük baş hayvan yetiştiriciliği için 750 adet,
- (d) Domuz yetiştiriciliği için (30 kg’ın üstünde) 2000 adet veya
- (e) Büyük domuzlar için 750 adet.
- 1.7. Organik çözücüler kullanmak suretiyle, özellikle tesviye, baskı, kaplama, yağı gidermek, su geçirmezlik kazandırmak, boyutlandırmak, boyamak, temizleme veya nüfuz ettirmek amacıyla, maddelerin, cisimlerin veya ürünlerin yüzey işlemesine yönelik, saatlik tüketim (çözücü) kapasitesi 150 kg’dan fazla veya yılda 200 tondan fazla olan tesisler
- 1.8. Yakma veya grafitize etme (grafitleştirme) yoluyla karbon (yanmış kömür) veya elektrot

kömürü elde edilen tesisler

2. Gemi inşa tamir ve söküm yerleri

3. Maden ve taş ocakları

4. Elektronik olarak yükseltilmiş müzik yayını yapan eğlence yerleri:

4.1. Diskotek

4.2. Klüp

4.3. Bar

4.4. Gazino

4.5. Restoran

4.6. Düğün salonu